

Προς τα μέλη της Διαρκούς Επιτροπής Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Από το Μάρτιο του 2004 η κυβέρνηση εφάρμοσε ένα νέο πρότυπο για την ανάπτυξη, την ενίσχυση της απασχόλησης και την κοινωνική συνοχή. Η δημοσιονομική προσαρμογή βασίστηκε στον περιορισμό του δημόσιου τομέα, στη μείωση της σπατάλης και στην αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής. Συνοδεύτηκε από ένα ευρύ μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα που απελευθέρωσε τον αναπτυξιακό δυναμισμό του ιδιωτικού τομέα. Δόθηκε έμφαση στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, στην ταχύτερη αύξηση της παραγωγικότητας, στην εξωστρέφεια, καθώς και στην αύξηση της αποτελεσματικότητας του κράτους.

Εφαρμόστηκε μια υπεύθυνη και αποφασιστική πολιτική μεταρρυθμίσεων, με έμφαση στη μείωση της άμεσης φορολογίας (φυσικών και νομικών προσώπων), στην ενίσχυση των κινήτρων για τις ιδιωτικές επενδύσεις και την απασχόληση, στην εξυγίανση του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, στην προώθηση των εξαγωγών, στις συμπράξεις δημοσίου και ιδιωτικού τομέα για την υλοποίηση έργων υποδομής, στη νέα γενιά αποκρατικοποιήσεων και στην ψηφιακή στρατηγική.

Η πολιτική αυτή αποδίδει. Η ανάπτυξη επιταχύνθηκε σημειώνοντας ρυθμούς υψηλότερους αυτών των χωρών της ευρωζώνης, η ανεργία μειώθηκε, η ανταγωνιστικότητα της χώρας βελτιώθηκε. Ταυτόχρονα βελτιώθηκαν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ανάπτυξης, η οποία βασίζεται πλέον στις ιδιωτικές επενδύσεις και στις εξαγωγές. Η δημοσιονομική προσαρμογή που επιτεύχθηκε ήταν σημαντική. Η συγκράτηση των δημοσίων δαπανών, ο περιορισμός της σπατάλης και η αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής συνέβαλαν στο να μειωθεί το δημοσιονομικό έλλειμμα με ταχείς ρυθμούς και από 8% το 2004, να διαμορφωθεί το 2006 και το 2007 κάτω από το όριο του 3% του ΑΕΠ, για πρώτη φορά από την ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ.

Μετά τις εκλογές του 2007, ξεκινά η δεύτερη φάση της δημοσιονομικής εξυγίανσης και του μεταρρυθμιστικού προγράμματος. Παράλληλα δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην κοινωνική συνοχή, με στοχευμένα μέτρα για τις ευαίσθητες ομάδες του κοινωνικού συνόλου, με συνέχιση της φορολογικής μεταρρύθμισης και με σημαντική ενίσχυση της περιφερειακής σύγκλισης.

Ενισχύουμε το νέο αναπτυξιακό πρότυπο, δίνοντας έμφαση σε δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας και εξωστρέφειας, που ενσωματώνουν νέες τεχνολογίες και καινοτομίες. Επιδιώκουμε την επίτευξη ισοσκελισμένων προϋπολογισμών ως το 2010 και τη σημαντική μείωση των ελλειμμάτων των ΔΕΚΟ, του ασφαλιστικού συστήματος και του συστήματος Υγείας.

Η προτεραιότητά μας για δημοσιονομική σταθερότητα υλοποιείται με τον προϋπολογισμό του 2008, ο οποίος στοχεύει:

- σε περαιτέρω μείωση του ελλείμματος,
- στη συνέχιση της προσπάθειας για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης,
- στην ενίσχυση του κοινωνικού ρόλου του κράτους με την ίδρυση του Εθνικού Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής που θα συμβάλλει στη στήριξη των κοινωνικών ομάδων που διαβιών κάτω από το όριο της φτώχειας,
- στη συνέχιση της φορολογικής μεταρρύθμισης και
- στην περιφερειακή σύγκλιση.

Κυρίες και κύριοι βουλευτές

Καταθέτω προς συζήτηση προσχέδιο προϋπολογισμού για το 2008 και προσβλέπω στην ανάπτυξη ενός εποικοδομητικού διαλόγου για τη διαμόρφωση του οριστικού σχεδίου προϋπολογισμού.

Αθήνα, Οκτώβριος 2007

*Γεώργιος Αλογοσκούφης
Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών*

Περιεχόμενα

Κεφάλαιο 1

Οικονομικές εξελίξεις και προοπτικές

1	Οικονομικές εξελίξεις	5
2	Οι εξελίξεις το 2007	9
3	Προοπτικές 2008	14

Κεφάλαιο 2

Κρατικός προϋπολογισμός έτους 2007

1	Τακτικός Προϋπολογισμός	17
2	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)	22

Κεφάλαιο 3

Κρατικός προϋπολογισμός έτους 2008

1	Βασικά μεγέθη προϋπολογισμού 2008	25
2	Τακτικός προϋπολογισμός	26
3	Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)	39
4	Προϋπολογισμός Προγραμμάτων	39

Κεφάλαιο 4

Χρηματοροές μεταξύ Ελλάδας και Ευρωπαϊκής Ένωσης

1	Χρηματικές ροές με την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2007	41
2	Χρηματικές ροές με την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2008	43

Κεφάλαιο 5

Δημόσιο χρέος

1	Σύνθεση του δημόσιου χρέους	45
2	Δαπάνες εξυπηρέτησης χρέους	48
3	Οι αγορές τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου	49
4	Βασικές κατευθύνσεις δανεισμού και διαχειριστικών στόχων για το 2008	50

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

1. Οικονομικές εξελίξεις

Η οικονομική δραστηριότητα διεθνώς

Οι φθινοπωρινές εκθέσεις των διεθνών οργανισμών αναθεωρούν τις προβλέψεις τους για την πορεία της παγκόσμιας οικονομίας ελαφρώς προς τα κάτω σε σχέση με τις προβλέψεις της άνοιξης του 2007. Η αναθεώρηση αυτή αποδίδεται κυρίως στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η αγορά κατοικιών στις ΗΠΑ και τη συνακόλουθη αναταραχή στις χρηματοπιστωτικές αγορές που προκλήθηκε μετά την κρίση στην αγορά ενυπόθηκων δανείων των ΗΠΑ. Αβεβαιότητα υπάρχει και στην αγορά πετρελαίου. Οι διεθνείς τιμές πετρελαίου παρουσιάζουν διακυμάνσεις επηρεαζόμενες από αβεβαιότητες για την προσφορά πετρελαίου από πολλές πετρελαιοπαραγωγές χώρες. Τον Ιούλιο οι τιμές του πετρελαίου ήταν στα 78 δολάρια ΗΠΑ το βαρέλι, τον Αύγουστο μειώθηκαν, και στις αρχές Σεπτεμβρίου σταθεροποιήθηκαν στα 70-75 δολάρια, για να επιταχυνθούν στη συνέχεια ξανά και να ξεπεράσουν τα 80 δολάρια το βαρέλι. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προβλέπει για το τρέχον έτος μια μέση τιμή πετρελαίου στα 68 δολάρια το βαρέλι, εκτίμηση που είναι 1,75 δολάρια υψηλότερη από την αντίστοιχη της άνοιξης του 2007. Για το 2008, η ΕΚΤ προβλέπει περαιτέρω άνοδο της τιμής του πετρελαίου στα 71,9 δολάρια το βαρέλι.

Η ανάπτυξη τόσο στην ΕΕ όσο και στην ευρωζώνη ήταν ισχυρή στο πρώτο τρίμηνο του 2007, 0,7% έναντι του προηγούμενου τριμήνου, με κύριο προωθητικό παράγοντα τις επενδύσεις. Ο ρυθμός ανάπτυξης το δεύτερο τρίμηνο του έτους επιβραδύνθηκε στο 0,3% για την ευρωζώνη και στο 0,5% για το σύνολο της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά ότι η πορεία των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα παραμείνει θετική, παρά το ότι αναθεωρεί ελαφρώς προς τα κάτω τις ετήσιες προβλέψεις της σε σχέση με αυτές της άνοιξης του 2007, κατά 0,1 εκατοστιαίες μονάδες. Συγκεκριμένα, η νέα εκτίμηση για το ΑΕΠ της ευρωζώνης το 2007 είναι 2,5%, έναντι 2,8% του 2006 και πρόβλεψης 2,6% το Μάιο του 2007. Η αντίστοιχη εκτίμηση για την ΕΕ-27 είναι 2,8% για το 2007, έναντι ρυθμού 3% το 2006 και πρόβλεψης Μαΐου στο 2,9%.

Συνολικά για τις χώρες του G7, ο ΟΟΣΑ στην ενδιάμεση έκθεση του Σεπτεμβρίου 2007, εκτιμά ρυθμό ανάπτυξης για το 2007 στο 2,2%, από 2,3% που προέβλεπε τον Μάιο του 2007. Για όλες αυτές τις χώρες προβλέπεται επιβράδυνση των ρυθμών ανάπτυξής τους, με εξαίρεση το Ηνωμένο Βασίλειο και τον Καναδά, χώρες για τις οποίες εκτιμάται ότι ο ρυθμός μεγέθυνσης του ΑΕΠ για το 2007 θα ανέλθει στο 3,1% έναντι 2,7% και 2,7% έναντι 2,5% αντίστοιχα, που προβλεπόταν στην έκθεση του Μαΐου. Για τις ΗΠΑ εκτιμάται ότι θα υπάρξει σημαντική επιβράδυνση του ΑΕΠ, στο 1,9% για το 2007, από 3,3% το 2006 και έναντι πρόβλεψης 2,1% το Μάιο του 2007. Για το 2008 η ΕΚΤ προβλέπει άνοδο του ΑΕΠ στην Ευρώπη μεταξύ 1,8-2,8%, για δε το παγκόσμιο ΑΕΠ εκτός ευρωζώνης άνοδο κατά 5,3% έναντι 5,6% το 2007.

Στην ευρωζώνη, ο πληθωρισμός επιταχύνθηκε ελαφρά στο δεύτερο τρίμηνο του έτους στο 1,9%, από 1,8% το πρώτο τρίμηνο. Με τα δεδομένα αυτά και λόγω της εκτιμώμενης αύξησης των διεθνών τιμών των βασικών εμπορευμάτων, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναθεωρεί την

πρόβλεψη της του Μαΐου 2007 για την αύξηση του εναρμονισμένου ΔTK το 2007, στο 2% από 1,9% που ήταν περίπου 6 μήνες πριν. Για την ΕΕ-27, η πρόβλεψη διατηρείται στο 2,2%. Για τον επόμενο χρόνο οι προβλέψεις του πληθωρισμού της ΕΚΤ για την ευρωζώνη κυμαίνονται μεταξύ 1,5-2,5%.

Όσον αφορά τις δημοσιονομικές εξελίξεις, τα διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι σε πολλές χώρες της ΕΕ τα έσοδα και οι δαπάνες θα είναι το 2007 υψηλότερες από ό,τι αρχικά προβλέπονταν, αλλά η τελική δημοσιονομική θέση φαίνεται ότι θα είναι κοντά στις προβλέψεις του Μαΐου 2007.

Τέλος, οι εξελίξεις στην αγορά εργασίας εμφανίζονται θετικές το πρώτο τρίμηνο του 2007, με την απασχόληση να αυξάνεται κατά 0,4% έναντι του προηγούμενου τριμήνου και το ποσοστό ανεργίας στην ευρωζώνη, τον Ιούλιο του 2007, να μειώνεται στο 6,9%, ποσοστό που είναι το χαμηλότερο της τελευταίας δεκαετίας. Μείωση παρουσιάζουν και οι εκτιμήσεις για το ποσοστό της διαρθρωτικής ανεργίας, που εκτιμάται για το 2007 στο 7,5%.

Γενική επισκόπηση της ελληνικής οικονομίας

Η πραγματική άνοδος του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) διατηρήθηκε στα υψηλά επίπεδα του 4% ετησίως την τριετία 2005-2007, δηλαδή μετά την ολοκλήρωση των Ολυμπιακών Αγώνων και παρά τη μεγάλη άνοδο που σημείωσαν την περίοδο αυτή οι τιμές του πετρελαίου κατά 109% σε δολάρια και 88% σε ευρώ (μεταξύ Μαρτίου 2004 και Αυγούστου 2007). Στη διατήρηση του υψηλού ρυθμού ανάπτυξης συνέβαλαν κατά 45% οι επενδύσεις εκτός κατοικιών και κατά 18% οι εξαγωγές αγαθών, οι οποίες σημειώνουν ταχύτερη μέση ετήσια αύξηση από εκείνη του ΑΕΠ, κατά 23,2% και 28,2% αντίστοιχα συνολικά την τριετία (σε σταθερές τιμές).

Η επίτευξη υψηλών ρυθμών ανάπτυξης τα τελευταία χρόνια έχει επιτρέψει σημαντική πρόοδο όσον αφορά την πραγματική σύγκλιση της ελληνικής οικονομίας προς τις οικονομίες των χωρών της ΕΕ. Το κατά κεφαλή ΑΕΠ σε μονάδες σταθερής αγοραστικής δύναμης, ως προς το μέσο όρο της ΕΕ-15 ανήλθε στο 80,1% το 2007 από 73,8% το 2003, και ως προς το μέσο όρο της ΕΕ-27 έφθασε το 89,6% το 2007 από 83,9% το 2003.

Εξάλλου, την τελευταία τριετία αντιμετωπίστηκαν αποτελεσματικά οι μακροοικονομικές ανισορροπίες, όπως το δημοσιονομικό έλλειμμα, ο πληθωρισμός και η ανεργία. Συγκεκριμένα:

- Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε κατά 5,5 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ στην περίοδο 2004-2007 (από 8% το 2004 σε 2,5% το 2007), καταγράφοντας τη μεγαλύτερη δημοσιονομική προσαρμογή τόσο για τα ελληνικά δεδομένα, όσο και στον ευρωπαϊκό χώρο.
- Το ποσοστό πληθωρισμού ακολούθησε σταδιακή αποκλιμάκωση, φθάνοντας τον Αύγουστο του 2007 να έχει απόκλιση 0,8 εκατοστιαίες μονάδες από το μέσο όρο της ΕΕ, έναντι 1,8 εκατοστιαίων μονάδων το 2002. Το 2006 το επίπεδο των τιμών στη χώρα μας ως προς το μέσο όρο της ΕΕ-15 βρίσκεται σε χαμηλότερα επίπεδα (85% του μέσου όρου).
- Παράλληλα με τη σταδιακή αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, το 2006 το ποσοστό ανεργίας σημείωσε σημαντική υποχώρηση κατά μία εκατοστιαία μονάδα, από 9,9% το 2005 στο 8,9% σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΕΔ της ΕΣΥΕ, εξέλιξη που αντανακλά τη βελτί-

ωση της αποτελεσματικότητας των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης και την ενίσχυση της οικονομικής δραστηριότητας.

Την τελευταία τριετία τέθηκαν και οι βάσεις για την αντιμετώπιση και την σταδιακή εξάλειψη των διαρθρωτικών αδυναμιών της ελληνικής οικονομίας. Συγκεκριμένα:

- Το φορολογικό σύστημα απλοποιήθηκε και βελτιώθηκε ώστε να αποτελεί μηχανισμό τόνωσης της επιχειρηματικότητας και των επενδύσεων, αλλά και ενίσχυσης της κοινωνικής ευημερίας με τη φορολογική ελάφρυνση των ασθενέστερων οικονομικά στρωμάτων του πληθυσμού.
- Η επενδυτική δραστηριότητα και η ταχύτερη δημιουργία υποδομών ενδυναμώθηκε με το νέο επενδυτικό νόμο, τις συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, τις αποκρατικοποιήσεις και την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.
- Ενισχύθηκε ο ανταγωνισμός στις αγορές με την απελευθέρωση σε κρίσιμους τομείς της οικονομίας, όπως οι τηλεπικοινωνίες, η ενέργεια, η ακτοπλοΐα και τα ταχυδρομεία, γεγονός που συνέβαλε άμεσα στην αύξηση της συνολικής παραγωγικότητας των συντελεστών παραγωγής, καθώς ασκείται πίεση στις επιχειρήσεις να μειώσουν το κόστος παραγωγής και να εισαγάγουν τεχνολογικές καινοτομίες.
- Αυξήθηκε η αποτελεσματικότητα των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας, ενισχύθηκε η σύνδεση των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας και προωθήθηκε η σταδιακή ενσωμάτωση των μεταναστών στην αγορά εργασίας.

Η βελτίωση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος και οι διαρθρωτικές αλλαγές συνέβαλαν στην αύξηση της δαπάνης των νοικοκυριών για κατανάλωση και επενδύσεις, ενίσχυσαν τις επιχειρηματικές δραστηριότητες, αύξησαν την παραγωγικότητα και ώθησαν τη μετακίνηση παραγωγικών πόρων προς τον εξαγωγικό τομέα. Σημαντική ήταν και η βελτίωση της αξιοποίησης των πόρων του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης και η διευθέτηση των θεσμικών και διαχειριστικών εκκρεμοτήτων με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η ελληνική οικονομία κινείται μέσα σε ένα ταχύτατα μεταβαλλόμενο διεθνές ανταγωνιστικό οικονομικό περιβάλλον και βρίσκεται αντιμέτωπη με συνεχώς αυξανόμενες νέες προκλήσεις. Στο πλαίσιο αυτό, σημαντικό ρόλο διαδραματίζει η ύπαρξη μακροοικονομικής σταθερότητας, η οποία μπορεί να διασφαλιστεί με τη συνέχιση της δημοσιονομικής προσαρμογής, δηλαδή την επίτευξη ισοσκελισμένων προϋπολογισμών και τη δημιουργία συνθηκών για τη βιωσιμότητα του ασφαλιστικού συστήματος. Η δημοσιονομική προσαρμογή της προηγούμενης τριετίας έθεσε τις βάσεις για τη μακροχρόνια μακροοικονομική σταθερότητα. Συγκεκριμένα:

- Αποκαταστάθηκε η διαφάνεια στην καταγραφή των δημοσιονομικών λογαριασμών.
- Μειώθηκε για πρώτη φορά από την ένταξη της χώρας στην ΟΝΕ κάτω από το όριο του 3% ως προς το ΑΕΠ το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης, διόρθωση η οποία παράλληλα συνοδεύτηκε από διαρθρωτικές αλλαγές.
- Το 2006 ήταν το πρώτο έτος που το έλλειμμα του γενικού κρατικού προϋπολογισμού διαμορφώθηκε στο ύψος που είχε προϋπολογισθεί (παρά την αβεβαιότητα που επικρατούσε στην αγορά πετρελαίου).

- Σύμφωνα με τα στοιχεία του κρατικού προϋπολογισμού, η προσαρμογή ελλείμματος-χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ σχεδόν μηδενίστηκε το 2007 σε σχέση με το 2004. Το γεγονός αυτό αναγνωρίζεται και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην έκθεση αξιολόγησης για την άρση της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος.
- Το κυκλικά προσαρμοσμένο δημοσιονομικό αποτέλεσμα (έλλειμμα ή πλεόνασμα), δηλαδή το αποτέλεσμα το οποίο δεν περιλαμβάνει την επίδραση των κυκλικών διακυμάνσεων της οικονομικής δραστηριότητας, μειώθηκε επίσης σημαντικά, γεγονός που επιβεβαιώνει τη σημαντική βελτίωση της δημοσιονομικής κατάστασης της χώρας.

Η σημαντική δημοσιονομική προσαρμογή συνέβαλε και στην αισθητή μείωση του δημοσίου χρέους. Το χρέος της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε κατά 6,6 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ την περίοδο 2004-2007. Παρά τη σημαντική μείωση του χρέους μετά το 2004, αυτό παραμένει ένα από τα υψηλότερα μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπερβαίνοντας το μέσο όρο της ευρωζώνης πλέον των 30 εκατοστιαίων μονάδων ως ποσοστό του ΑΕΠ, με αποτέλεσμα τη διάθεση σημαντικότερων πόρων για την εξυπηρέτηση του.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΕ την περίοδο 1992-1996, οι δαπάνες για τόκους ανέρχονταν στο 12,6% του ΑΕΠ, υποχώρησαν στο 8,7% την περίοδο 1997-2001 και το 2006 περιορίστηκαν στο 4,6% (σε εθνικολογιστική βάση). Παρά ταύτα σε σχέση με τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες και συγκεκριμένα με το μέσο όρο της ευρωζώνης, το ποσοστό αυτό είναι αρκετά υψηλότερο, αφού στην ευρωζώνη η δαπάνη για τόκους αποτελεί μόνο το 2,9% του ΑΕΠ, δηλαδή 58,6% μικρότερη από την αντίστοιχη ελληνική δαπάνη. Οι δαπάνες αυτές αποτελούν το ¼ των δαπανών για κοινωνικές μεταβιβάσεις, σύμφωνα με τα εθνικολογιστικά στοιχεία, οι οποίες τα τελευταία χρόνια, σημειώνουν σταδιακή άνοδο και φθάνουν το 18% του ΑΕΠ το 2007, από 17,1% το 2004.

Εάν επιτυγχάνετο μείωση του χρέους στα μέσα επίπεδα της ευρωζώνης, τότε θα ήταν δυνατόν να διατεθούν επιπλέον πόροι ύψους 3,2 δισ. ευρώ για δαπάνες κοινωνικής προστασίας, οι οποίες ασφαλώς μέσω στοχευμένων πολιτικών θα περιορίζαν κατά πολύ το ποσοστό φτώχειας στη χώρα. Δηλαδή θα αύξαναν τις δαπάνες για κοινωνικές μεταβιβάσεις κατά 8,6% το 2007. Πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι την περίοδο 2004-2007 οι σχετικές δαπάνες αυξήθηκαν κατά 30,1% ή 8,7 δισ. ευρώ

Είναι απαραίτητο συνεπώς να καταβληθεί κάθε προσπάθεια περιορισμού των καταναλωτικών δαπανών του Δημοσίου και πάταξης της φοροδιαφυγής και εισφοροδιαφυγής, ώστε να επιτευχθεί ο περιορισμός του χρέους που θα επιτρέψει τη μείωση της φτώχειας και θα ανακουφίσει τις οικονομικά ασθενέστερες κοινωνικές ομάδες της χώρας μας.

Αποκρατικοποιήσεις

Η Κυβέρνηση, έχοντας θέσει ως προτεραιότητα της οικονομικής πολιτικής της την προώθηση των μεταρρυθμίσεων και την καλύτερη δυνατή αξιοποίηση των περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου, προχώρησε με αποφασιστικά βήματα στην εφαρμογή ενός αποτελεσματικού προγράμματος αποκρατικοποιήσεων.

Οι αποκρατικοποιήσεις είναι κεντρικός άξονας της οικονομικής πολιτικής που στοχεύει μεταξύ άλλων στην αναδιάρθρωση και αποτελεσματικότερη λειτουργία των προς αποκρατικο-

ποίηση δημοσίων επιχειρήσεων, στην απελευθέρωση των αγορών, στην ενίσχυση του ανταγωνισμού, στην προσέλκυση επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα, στην ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων με την κινητοποίηση ιδιωτικών κεφαλαίων και στη μείωση των δημοσίων δαπανών και του δημοσίου χρέους.

Το έργο, το οποίο επιτελεί η Κυβέρνηση στον τομέα αυτό, είναι ιδιαίτερα σημαντικό και κρίσιμο για την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της χώρας. Η γενική αρχή που διέπει τις αποκρατικοποιήσεις της νέας εποχής είναι η εγκατάλειψη της ταμειακής λογικής και η υιοθέτηση των μεθόδων εκείνων που μεγιστοποιούν τα οφέλη για την οικονομία και τους πολίτες.

Σε αυτό το πλαίσιο δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στην ανάδειξη της αξίας των εταιριών του Δημοσίου και στη σωστή προετοιμασία της διαδικασίας αποκρατικοποίησης πριν από τη διενέργειά της. Έτσι, επιτυγχάνεται καλύτερο οικονομικό αποτέλεσμα και αποκλείονται πωλήσεις υπό καθεστώς πίεσης.

Κάτω από αυτό το πρίσμα, οι αποκρατικοποιήσεις που υλοποιήθηκαν εντός του 2007 απέφεραν έσοδα 1,63 δισ. ευρώ, προσεγγίζοντας σημαντικά τον προβλεπόμενο στόχο των 1,7 δισ. ευρώ, ενώ αναμένεται η υπέρβασή του από τις εν εξελίξει αποκρατικοποιήσεις σημαντικών περιουσιακών στοιχείων της Εταιρίας Τουριστικής Ανάπτυξης (ΕΤΑ) ΑΕ. Από το Μάρτιο δε του 2004 έως και σήμερα επιτεύχθηκαν συνολικά έσοδα ύψους 6,23 δισ. ευρώ, που συνέβαλαν σημαντικά στην ενίσχυση των διαρθρωτικών αλλαγών και του ανταγωνισμού, καθώς και στη μείωση του δημοσίου χρέους.

Το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων αναμένεται να ενισχυθεί ιδιαίτερα από την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου:

- με την εφαρμογή του νόμου 3581/2007 «Πώληση και ταυτόχρονη μίσθωση ακινήτων του Δημοσίου, μακροχρόνιες και χρηματοδοτικές μισθώσεις του Δημοσίου και άλλες διατάξεις» και
- με την εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου για τις συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ν. 3389/2005 «Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα»). Η αξιοποίηση μέρους της ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου (ολυμπιακά ακίνητα, τουριστικά ακίνητα, ακίνητα λιμένων κ.λπ.) μέσω συμπράξεων με ιδιώτες, στα πλαίσια ενός ευέλικτου και σύγχρονου θεσμικού πλαισίου θα μεταβάλλει δραστικά το πλαίσιο των αποκρατικοποιήσεων στη χώρα μας, κινητοποιώντας διεθνή και ελληνικά κεφάλαια που θα προσδώσουν νέα ώθηση στην οικονομία.

Τα προσδοκώμενα έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού από την εφαρμογή του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων για το έτος 2008 εκτιμάται ότι θα ανέλθουν σε 1,6 δισ. ευρώ περίπου.

2. Οι εξελίξεις το 2007

Οικονομική δραστηριότητα

Η οικονομική δραστηριότητα παρέμεινε έντονη και στο πρώτο εξάμηνο του 2007. Το ΑΕΠ, σε σταθερές τιμές, αυξήθηκε κατά 4,4%, ρυθμός ταχύτερος του πρώτου εξαμήνου του 2006 (4,2%) και σημαντικά υψηλότερος από αυτόν που προβλεπόταν στο ΠΣΑ/2006.

Κύριοι προωθητικοί παράγοντες της ανάπτυξης παραμένουν και το 2007 οι εξαγωγές και οι επενδύσεις. Ο ρυθμός αύξησης των επενδύσεων ανήλθε το α' εξάμηνο του έτους στο 10,3%, έναντι 13,5% πέρυσι. Οι δαπάνες του ΠΔΕ αυξήθηκαν την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου σε τρέχουσες τιμές κατά 31,9%, έναντι αύξησης 18,4% την αντίστοιχη περίοδο του 2006. Αντίθετα, ο όγκος αδειών νέων κατοικιών, στην ίδια περίοδο, σημείωσε μείωση κατά 5,2%, έναντι αύξησης 13,1% πέρυσι.

Η συνολική κατανάλωση (δημόσια και ιδιωτική) αυξήθηκε το πρώτο εξάμηνο του έτους κατά 2,9%. Ο όγκος των λιανικών πωλήσεων διατηρείται σε υψηλά επίπεδα (αύξηση 3,2%), ενώ σημαντικά αυξάνονται και οι αγορές νέων αυτοκινήτων 5,4% έναντι μείωσης 0,4% πέρυσι (8μηνο).

Την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου του 2007 οι εξαγωγές αγαθών, σε τρέχουσες τιμές, σημειώνουν αύξηση κατά 4,9%, ενώ οι εισαγωγές ενισχύθηκαν κατά 9,4%. Λόγω κυρίως των υψηλών επενδύσεων και της ζήτησης διαρκών καταναλωτικών αγαθών. Οι εισπράξεις από υπηρεσίες εμφανίζουν σημαντική άνοδο κατά 9% στο επτάμηνο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2007 έναντι αύξησης 1,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2006. Αύξηση κατά 10,5% εμφανίζουν και οι πληρωμές υπηρεσιών. Έτσι, σύμφωνα με τους τριμηνιαίους εθνικούς λογαριασμούς, οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών αυξήθηκαν, σε σταθερές τιμές, το πρώτο εξάμηνο του 2007, κατά 9,2% έναντι 2,5% την αντίστοιχη περίοδο του 2006, ενώ οι εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών κατά 9,8% έναντι 9,4% πέρυσι.

Με βάση τις τάσεις αυτές συνολικά για το έτος εκτιμάται ότι το ΑΕΠ θα σημειώσει άνοδο κατά 4,1%, ρυθμός ιδιαίτερα συντηρητικός, λαμβάνοντας υπόψη και την ταχύτερη άνοδο του α' εξαμήνου του έτους, που ξεπερνά την πρόβλεψη του ΠΣΑ κατά 0,2 εκατοστιαίες μονάδες. Η ιδιωτική κατανάλωση θα αυξηθεί κατά 3,2% και η δημόσια κατανάλωση κατά 4,2%. Οι συνολικές επενδύσεις θα αυξηθούν κατά 8,9% συμβάλλοντας κατά 2,5 εκατοστιαίες μονάδες (ή κατά 61% στο ρυθμό ανάπτυξης), ενώ ιδιαίτερα σημαντική εκτιμάται η άνοδος των ιδιωτικών επενδύσεων εκτός κατοικιών κατά 11,7% με συμμετοχή κατά 52,4% στο ρυθμό ανάπτυξης. Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών εκτιμάται ότι θα αυξηθούν κατά 8% συμβάλλοντας κατά 1,8 εκατοστιαίες μονάδες στην άνοδο του ΑΕΠ, ενώ οι εισαγωγές λόγω των υψηλών επενδύσεων και της αύξησης των διαρκών καταναλωτικών αγαθών θα αυξηθούν κατά 8,4%. Συνολικά την τριετία 2005-2007 κατά την οποία επιτυγχάνεται ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης 4%, οι ιδιωτικές επενδύσεις εκτός κατοικιών συμβάλλουν κατά 31,7% στο ρυθμό ανάπτυξης οι δε εξαγωγές αγαθών κατά 18,5%. Δηλαδή το 50% της ανάπτυξης προέρχεται από τους δύο αυτούς σημαντικούς παράγοντες.

Απασχόληση – Ανεργία

Σύμφωνα με την έρευνα εργατικού δυναμικού της ΕΣΥΕ, κατά το β' τρίμηνο του 2007, το ποσοστό ανεργίας ανήλθε στο 8,1%, έναντι 8,8% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2006. Το ποσοστό αυτό είναι το μικρότερο από το 1998 που άρχισε να διεξάγεται η έρευνα. Το ποσοστό ανεργίας των γυναικών (12,6%), αν και εμφανίζει καθοδική τάση εξακολουθεί να είναι υπερδιπλάσιο εκείνου των ανδρών (5%). Το υψηλότερο ποσοστό ανεργίας παρατηρείται στους νέους 15-24 ετών (22%), το οποίο όμως εμφανίζει σημαντική μείωση από 25,2% το 2006, 26,3% το 2005 και 26,8% το 2004. Ο αριθμός των νέων ανέργων έχει περιοριστεί στα 80.000 άτομα από 126.000 το β' τρίμηνο του 2004. Το ποσοστό των μακροχρόνια ανέργων επίσης ακολουθεί καθοδική πορεία φτάνοντας το β' τρίμηνο του 2007 στο 4,2% από 5% το αντίστοιχο τρίμηνο του 2006 και 5,8% του αντίστοιχου τριμήνου του 2004. Σημείωσε δηλα-

δή μέσα σε 3 έτη μείωση κατά 70.000 άτομα. Ο συνολικός αριθμός των ανέργων περιορίστηκε για πρώτη φορά από το β' τρίμηνο του 2004 κάτω από 400.000 άτομα δηλαδή στα 398.000 άτομα. Σε μέσα επίπεδα εξαμήνου, το σύνολο των απασχολουμένων αυξήθηκε κατά 1,5%, ενώ οι άνεργοι μειώθηκαν κατά 6,3%. Το ποσοστό της απασχόλησης το β' τρίμηνο του έτους ανήλθε στο 61,5% από 61% ολόκληρου του έτους 2006 και 60% του έτους 2005.

Συνολικά για το 2007 η απασχόληση στο σύνολο της οικονομίας εκτιμάται ότι θα αυξηθεί κατά 1,8% και το ποσοστό ανεργίας θα περιοριστεί σε εθνικολογιστική βάση στο 8,3%.

Η επίδραση της ανάπτυξης στην απασχόληση (labor content of growth) στην ελληνική οικονομία έχει βελτιωθεί τα τελευταία χρόνια. Η ελαστικότητα της απασχόλησης ως προς το ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ ανέρχεται πλέον στο 0,4 και προσεγγίζει την αντίστοιχη ελαστικότητα στην Ευρωζώνη (0,5).

Τιμές

Ο ρυθμός αύξησης του ΓΔΤΚ τον Αύγουστο περιορίστηκε στο 2,5% (σε 12μηνη βάση) από 3,5% τον Αύγουστο του προηγούμενου έτους. Σε μέσα επίπεδα, στο 8μηνο Ιανουαρίου-Αυγούστου, ο ΓΔΤΚ σημείωσε αύξηση 2,6%. Ο πληθωρισμός διατηρείται το 2007 σε υψηλότερα επίπεδα από αυτά του 2006 (2,9% τον Αύγουστο του 2007 έναντι 2,7% τον αντίστοιχο μήνα του 2006), ενώ οι τιμές των υπηρεσιών αυξήθηκαν κατά 3,6% και των αγαθών εκτός καυσίμων και οπωροκηπευτικών κατά 2,2%. Η διαφορά πληθωρισμού μεταξύ Ελλάδας και ευρωζώνης, παρά το διπλάσιο ρυθμό ανάπτυξης, σταδιακά περιορίζεται, από 1,3 εκατ. μονάδες το 2006 στις 0,8 μονάδες τον Αύγουστο του 2007.

Συνολικά για το 2007 ο ρυθμός αύξησης του αποπληθωριστή της ιδιωτικής κατανάλωσης θα επιβαρυνθεί στο 2,7% από 3,4% το 2006, ήτοι 0,3 εκατοστιαίες μονάδες λιγότερο από τις προβλέψεις του περυσινού προϋπολογισμού (Νοέμβριος 2006).

Νομισματικές εξελίξεις

Οι διεθνείς νομισματικές συνθήκες συνέχισαν μέχρι και το πρώτο εξάμηνο του 2007 να είναι ευνοϊκές για την οικονομική ανάπτυξη, παρά το ότι η νομισματική πολιτική κινήθηκε προς περιοριστική κατεύθυνση και τα ονομαστικά και πραγματικά επιτόκια σημείωσαν άνοδο. Το γ' τρίμηνο του έτους, όμως, με αφορμή την κρίση στην αγορά ακινήτων και τη δευτερογενή αγορά στεγαστικών δανείων στις ΗΠΑ, επικράτησε νευρική κατάσταση στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές με αύξηση της μεταβλητότητας και διεθνή τάση επανεκτίμησης της αποτίμησης του κινδύνου. Η εξέλιξη αυτή οδήγησε ορισμένες νομισματικές αρχές σε αποφάσεις μείωσης των βασικών επιτοκίων και σε έκτακτη αύξηση της ρευστότητας.

Αναλυτικότερα, η νομισματική πολιτική τους πρώτους επτά μήνες του 2007 συνέχισε να κινείται προς περιοριστική κατεύθυνση σε πολλές προηγμένες οικονομίες, αλλά και σε αρκετές από τις αναπτυσσόμενες οικονομίες. Οι κυριότεροι λόγοι της αύξησης των βασικών επιτοκίων από τις κεντρικές τράπεζες υπήρξαν οι πληθωριστικές πιέσεις και οι πληθωριστικές προσδοκίες που δημιουργούν οι διαρκώς αυξανόμενες τιμές των βασικών εμπορευμάτων, κυρίως η διεθνής τιμή του αργού πετρελαίου, σε ένα περιβάλλον υψηλών ρυθμών ανόδου της οικονομικής δραστηριότητας, καθώς και η γενικώς ταχεία πιστωτική επέκταση. Στις ΗΠΑ οι αυξήσεις των βασικών επιτοκίων διήρκεσαν από τα μέσα του 2004 έως και τα μέσα του 2006 και έφτασαν συνολικά τις 4,25 εκατοστιαίες μονάδες. Έκτοτε και μέχρι τον Ιούλιο του 2007 η

Ομοσπονδιακή Τράπεζα διατηρούσε σταθερό το βραχυπρόθεσμο επιτόκιο-στόχο για τα ομοσπονδιακά κεφάλαια στο 5,25%. Η κρίση της δευτερογενούς αγοράς στεγαστικών δανείων στις ΗΠΑ τον Ιούλιο-Αύγουστο οδήγησε την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ στην απόφαση για μείωση του επιτοκίου στο 4,75%. Στην Ιαπωνία η Κεντρική Τράπεζα προέβη σε δύο μόνο αυξήσεις του βασικού της επιτοκίου προκειμένου μεταξύ άλλων να περιορισθεί η κερδοσκοπική δραστηριότητα δανεισμού σε γιεν και τοποθετήσεων σε νομίσματα υψηλής απόδοσης (το λεγόμενο “carry trade”). Το βασικό της αναπροεξοφλητικό επιτόκιο, το οποίο βρισκόταν στο 0,10% από τις 19.9.2001, αυξήθηκε σε 0,40% στις 14/7/2006 και σε 0,75% στις 21/2/2007. Στο Ηνωμένο Βασίλειο η Τράπεζα της Αγγλίας αύξησε τρεις φορές εντός των πρώτων εννέα μηνών του 2007 το βασικό βραχυπρόθεσμο επιτόκιο της, το οποίο διαμορφώθηκε στο 5,75% στις 5/7/2007. Παρόμοια πολιτική αυξήσεων των βασικών τους βραχυπρόθεσμων επιτοκίων ακολουθούν από το 2006 και μετά οι κεντρικές τράπεζες και αρκετών άλλων οικονομιών, τόσο προηγμένων (π.χ. της Ελβετίας, της Δανίας, της Νορβηγίας, του Καναδά, της Αυστραλίας), όσο και αναδυόμενων (π.χ. της Ινδίας, της Κίνας, της Ρωσίας και της Τουρκίας).

Στη ζώνη του ευρώ, η ΕΚΤ προέβη σε διαδοχικές ισόποσες αυξήσεις κατά 25 μονάδες βάσης, πέντε φορές μέσα στο 2006 και δύο φορές τους πρώτους εννέα μήνες του 2007, διαμορφώνοντας το βασικό της βραχυπρόθεσμο επιτόκιο (το ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης) στο 4,00% στις 13/6/2007.

Οι αυξήσεις αυτές στηρίχθηκαν στη διαπίστωση ότι ενισχύθηκαν οι κίνδυνοι διατάραξης της σταθερότητας των τιμών μεσοπρόθεσμα, με βάση την αξιολόγηση των οικονομικών και νομισματικών συνθηκών στη ζώνη του ευρώ. Με τις αποφάσεις της για τα βασικά επιτόκια, η ΕΚΤ επιδιώκει τη σταθεροποίηση των πληθωριστικών προσδοκιών σε επίπεδο συμβατό με τη σταθερότητα των τιμών μεσοπρόθεσμα. Μόνο με αυτό τον τρόπο μπορεί η νομισματική πολιτική να συμβάλει σε μονιμότερη βάση στην ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης και στη δημιουργία θέσεων εργασίας στη ζώνη του ευρώ.

Στην αγορά χρήματος της ζώνης του ευρώ τα επιτόκια συνέχισαν την ανοδική τους πορεία, λόγω των αυξήσεων των βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ, των προσδοκιών για περαιτέρω περιορισμό του διευκολυντικού χαρακτήρα της νομισματικής πολιτικής, αλλά και ανησυχιών τον Αύγουστο του 2007 που συνδέονταν με την κρίση στην αγορά στεγαστικών δανείων υψηλού κινδύνου στις ΗΠΑ. Η αύξηση των διατραπεζικών επιτοκίων το μήνα αυτό συγκρατήθηκε με τη βοήθεια αντιστρεπτέων πράξεων εξομάλυνσης των βραχυχρόνιων διακυμάνσεων της ρευστότητας και μίας συμπληρωματικής πράξης πιο μακροχρόνιας αναχρηματοδότησης από την ΕΚΤ. Το επιτόκιο EURIBOR 3 μηνών διαμορφώθηκε σε 4,5% τον Αύγουστο του 2007 έναντι 3,7% το Δεκέμβριο του 2006.

Στην Ελλάδα ο ρυθμός ανόδου των καταθέσεων, οι οποίες κατά τον ορισμό της ΕΚΤ περιλαμβάνονται στο M3, επιταχύνθηκε το επτάμηνο Ιανουαρίου -Ιουλίου 2007 και διαμορφώθηκε σε 15,7% τον Ιούλιο (β' τρίμηνο 2007: 12,8%, δ' τρίμηνο 2006: 12,1%). Η εξέλιξη αυτή προήλθε από τη μεγάλη αύξηση των καταθέσεων προθεσμίας (Ιούλιος 2007: 44,9%, β' τρίμηνο 2007: 36,5%, δ' τρίμηνο 2006: 37,5%), οι οποίες πλέον αποτελούν τη σημαντικότερη κατηγορία καταθέσεων, ενώ το υπόλοιπο των καταθέσεων ταμειυτηρίου για πρώτη φορά από τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους διαμορφώνεται σε επίπεδο χαμηλότερο από εκείνο των καταθέσεων προθεσμίας: ο ρυθμός μεταβολής των καταθέσεων ταμειυτηρίου παραμένει αρνητικός από το τέλος του 2006 (Ιούλιος 2007:-3,3%, β' τρίμηνο 2007:-2,9%, δ' τρίμηνο 2006: 0,2%).

Αύξηση εμφάνισαν τα επιτόκια των τραπεζικών καταθέσεων και όλων σχεδόν των κατηγοριών τραπεζικών δανείων το επτάμηνο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2007, ακολουθώντας την ανοδική πορεία των βασικών επιτοκίων της ΕΚΤ την ίδια περίοδο.

Όσον αφορά τις εξελίξεις των επιτοκίων των τραπεζικών δανείων το επτάμηνο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2007, σχετικά μεγαλύτερη ήταν η αύξηση των επιτοκίων των καταναλωτικών δανείων, ενώ μικρότερη ήταν η αύξηση των επιτοκίων των στεγαστικών και των επιχειρηματικών δανείων.

Το περιθώριο επιτοκίου, δηλαδή η διαφορά μεταξύ του μέσου σταθμικού επιτοκίου των νέων τραπεζικών δανείων και του αντίστοιχου επιτοκίου των νέων καταθέσεων στην Ελλάδα περιορίστηκε περαιτέρω (κατά 30 μονάδες βάσης) το επτάμηνο Ιανουαρίου-Ιουλίου 2007 και διαμορφώθηκε τον Ιούλιο σε 4,18%, καθώς το μέσο επιτόκιο των καταθέσεων αυξήθηκε περισσότερο από ό,τι το μέσο επιτόκιο των δανείων. Το περιθώριο επιτοκίου όμως στην Ελλάδα συνεχίζει να διαμορφώνεται σε επίπεδο υψηλότερο από ό,τι στη ζώνη του ευρώ: στους λόγους περιλαμβάνονται η διαφορετική σύνθεση τόσο των δανείων όσο και των καταθέσεων στην Ελλάδα σε σχέση με τη ζώνη του ευρώ, το υψηλότερο λειτουργικό κόστος των τραπεζών στην Ελλάδα, το υψηλότερο κόστος δανεισμού των ελληνικών τραπεζών στη διατραπεζική αγορά, το μεγαλύτερο σε σχέση με τη ζώνη του ευρώ ποσοστό των καθυστερήσεων επί του συνολικού ποσού των δανείων στην Ελλάδα, το μεγαλύτερο χρονικό διάστημα που απαιτείται στην Ελλάδα μέχρι την εκποίηση των ασφαλειών, αλλά και οι διαφορές στις ακολουθούμενες εθνικές πρακτικές.

Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης της συνολικής χρηματοδότησης της οικονομίας από τα Νομισματικά Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα (NXI)¹ επιβραδύνθηκε κατά τη διάρκεια του επταμήνου Ιανουαρίου - Ιουλίου 2007 και διαμορφώθηκε σε 12,9% τον Ιούλιο του τρέχοντος έτους (δ' τρίμηνο 2006: 15,3%). Η εξέλιξη της συνολικής πιστωτικής επέκτασης αντικατοπτρίζει κυρίως την πορεία της χρηματοδότησης της γενικής κυβέρνησης, η οποία από τον Οκτώβριο του 2006 εμφανίζει ετήσιο ρυθμό μείωσης: η μείωση είναι μάλιστα μεγαλύτερη εφέτος (Ιούλιος 2007: -13,1%, δ' τρίμηνο 2006: -1,8%). Παράλληλα, μικρή επιβράδυνση εμφάνισε σε σχέση με το τέλος του 2006 και ο ρυθμός αύξησης της συνολικής χρηματοδότησης των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών, παραμένοντας όμως σε υψηλό επίπεδο (Ιούλιος 2007: 20,6%, δ' τρίμηνο 2006: 21,3%).

Ειδικότερα, μικρή επιτάχυνση εμφάνισε κατά τη διάρκεια της περιόδου Ιανουαρίου - Ιουλίου 2007 ο ετήσιος ρυθμός αύξησης της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων από τα εγχώρια NXI, ο οποίος ανήλθε σε 17,7% τον Ιούλιο του 2007, έναντι 16,8% το τελευταίο τρίμηνο του 2006. Η εξέλιξη αυτή συνδέεται με τη βελτίωση των επιχειρηματικών προσδοκιών, η οποία ευνοεί την ανάληψη νέων επενδύσεων. Παράλληλα, το επτάμηνο Ιανουαρίου - Ιουλίου 2007 συνεχίστηκε η έκδοση ομολογιακών δανείων ως μορφή τραπεζικής χρηματοδότησης των επιχειρήσεων, με αποτέλεσμα στο τέλος της περιόδου αυτής τα ομολογιακά δάνεια να αντιπροσωπεύουν το 15,9% του συνόλου της χρηματοδότησης των επιχειρήσεων από τα NXI, έναντι 15,0% το Δεκέμβριο του 2006.

¹ Η χρηματοδότηση της οικονομίας από τα εγχώρια NXI περιλαμβάνει το υπόλοιπο των δανείων που αυτά έχουν χορηγήσει στις επιχειρήσεις, τα νοικοκυριά και τη γενική κυβέρνηση καθώς και το σύνολο των χρεογράφων του Δημοσίου και των ομολόγων των επιχειρήσεων που διακρατούνται από την κεντρική τράπεζα, τα πιστωτικά ιδρύματα και τα αμοιβαία κεφάλαια διαθεσίμων. Επιπλέον, για τον υπολογισμό των ρυθμών μεταβολής της συνολικής χρηματοδότησης, εκτός από τη μεταβολή των σχετικών υπολοίπων, λαμβάνονται υπόψη και οι τιλοποιήσεις δανείων, καθώς και το σύνολο των διαγραφών στις οποίες προέβησαν οι τράπεζες κατά την περίοδο αναφοράς.

Ο ετήσιος ρυθμός αύξησης της τραπεζικής χρηματοδότησης των νοικοκυριών παρέμεινε σε υψηλό επίπεδο τους πρώτους επτά μήνες του 2007, παρουσιάζοντας ωστόσο επιβράδυνση σε σχέση με το τέλος του 2006 (Ιούλιος 2007: 23,9%, δ' τρίμηνο 2006: 26,7%). Μεταξύ των επιμέρους κατηγοριών δανείων προς τα νοικοκυριά, σημαντική επιβράδυνση σημειώθηκε στα στεγαστικά δάνεια, ο ετήσιος ρυθμός αύξησης των οποίων περιορίστηκε τον Ιούλιο του 2007 σε 23,8% (δ' τρίμηνο 2006: 28,0%). Ο ρυθμός αύξησης των καταναλωτικών δανείων επίσης επιβραδύνθηκε τον Ιούλιο του 2007 σε 22,5% σε σχέση με το τελευταίο τρίμηνο του 2006 (23,7%).

3. Προοπτικές το 2008

Το 2008 προβλέπεται ισχυρή ανάπτυξη, με το ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ να ανέρχεται στο 4%, σύμφωνα και με τις προβλέψεις του ΠΣΑ Δεκ. 2006. Η ιδιωτική κατανάλωση θα διατηρήσει υψηλή άνοδο της τάξης του 3,5%, με υπερτριπλάσιο ρυθμό θα αυξηθούν οι επενδύσεις (10,5%), ενώ ο ρυθμός αύξησης της δημόσιας κατανάλωσης θα περιοριστεί στο 0,7%. Έτσι, η συνολική εγχώρια ζήτηση θα διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα με άνοδο κατά 4,5%. Οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών εκτιμάται ότι θα αυξηθούν κατά 7,3%, οι δε εισαγωγές κατά 7,8%. Και το 2008 οι ιδιωτικές επενδύσεις εκτός κατοικιών και οι εξαγωγές αγαθών θα συνεχίσουν να αποτελούν τον κύριο προωθητικό παράγοντα της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, αφού θα συμβάλλουν πλέον του 60% σε αυτήν.

Πίνακας 1.1 Βασικά μεγέθη της ελληνικής οικονομίας (% ετήσιες μεταβολές, σταθερές τιμές)			
	2006	2007	2008
1. Ιδιωτική κατανάλωση	3,2	3,2	3,5
2. Δημόσια κατανάλωση	3,8	4,2	0,7
3. Επενδύσεις	12,7	8,9	10,5
4. Εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	5,4	8,0	7,3
<i>εκ των οποίων αγαθά</i>	<i>11,5</i>	<i>6,3</i>	<i>7,5</i>
5. Εισαγωγές αγαθών και υπηρεσιών	9,8	8,4	7,8
<i>εκ των οποίων αγαθά</i>	<i>9,8</i>	<i>8,5</i>	<i>8,0</i>
6. ΑΕΠ	4,3	4,1	4,0
7. Αποπληθωριστής ιδιωτικής κατανάλωσης	3,4	2,7	2,6
8. Πραγματικός μέσος μισθός	3,0	3,3	2,4
9. Ποσοστό ανεργίας (εθνικολογιστική βάση)*	9,3	8,3	7,4

* Τα στοιχεία σε εθνικολογιστική βάση λαμβάνουν υπόψη την έρευνα εργατικού δυναμικού της ΕΣΥΕ, αλλά δεν ταυτίζονται με αυτήν.
Πηγή : Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών

Οι θετικές τάσεις στην αγορά εργασίας τα προηγούμενα χρόνια θα συνεχιστούν και το 2008. Η αύξηση της απασχόλησης στο σύνολο της οικονομίας εκτιμάται στο 1,9%, ενώ το ποσοστό ανεργίας προβλέπεται να περιοριστεί στο 7,4%, από 8,3% το 2007. Η αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας υπολογίζεται ότι θα παραμείνει υψηλή (αύξηση 2,2%) και έτσι η αύξηση στο ονομαστικό κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος θα περιοριστεί στο 2,9% από

3,7% το 2007. Αντίθετα, οι αυξήσεις των πραγματικών αποδοχών των εργαζομένων θα διατηρηθούν σε υψηλά επίπεδα, σημειώνοντας άνοδο κατά 2,4% και 3% κατά μέσο όρο την τριετία 2006-2008. Στο σύνολο της ευρωζώνης οι πραγματικές αποδοχές για το 2008 προβλέπεται ότι θα αυξηθούν κατά 1% και κατά 0,6% κατά μέσο όρο την τριετία 2006-2008.

Παρά την αβεβαιότητα που διατηρείται στις διεθνείς αγορές πετρελαίου, ο πληθωρισμός εκτιμάται ότι θα μειωθεί ελαφρά το 2008, στο 2,6% (αποπληθωριστής ιδιωτικής κατανάλωσης), από 2,7% το 2007.

ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 2007

Οι βασικοί στόχοι της οικονομικής πολιτικής και για το έτος 2007 ήταν η συνέχιση της προσπάθειας για δημοσιονομική εξυγίανση, η ενίσχυση της υγιούς ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας, η τόνωση της επιχειρηματικότητας και της εξωστρέφειας και η ενίσχυση της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής.

Η ελληνική οικονομία τα τελευταία χρόνια είναι πιο ανταγωνιστική, αναπτύσσεται με υψηλούς ρυθμούς, τα δημοσιονομικά ελλείμματα έχουν περιορισθεί σημαντικά, ενώ, παράλληλα, ενισχύεται ο κοινωνικός ρόλος του κράτους.

Βασική επιδίωξη για την ενίσχυση της υγιούς ανάπτυξης και τη μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος αποτελεί η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και η ανάταξη της οικονομίας. Με τη δημοσιονομική πολιτική που εφαρμόστηκε, βελτιώθηκαν οι δημοσιονομικοί δείκτες, δημιουργήθηκε κλίμα εμπιστοσύνης στην ελληνική οικονομία και διασφαλίζεται η αναπτυξιακή της δυναμική.

Με τον προϋπολογισμό του 2007 επιδιώχθηκε:

- η περαιτέρω μείωση του ελλείμματος,
- η δραστική αποκλιμάκωση του δημοσίου χρέους,
- η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας,
- η αύξηση της απασχόλησης και η μείωση της ανεργίας,
- η ενίσχυση της περιφερειακής σύγκλισης και
- η ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής.

Οι βασικοί στόχοι που είχαν τεθεί με τον προϋπολογισμό του 2007, εκτιμάται ότι θα επιτευχθούν, καθώς τα βασικά μεγέθη του κρατικού προϋπολογισμού δεν θα αποκλίνουν σημαντικά από τις αρχικές προβλέψεις, παρά τα πρόσθετα κονδύλια ύψους 913 εκατ. ευρώ (0,4% του ΑΕΠ) που διατέθηκαν για την αντιμετώπιση των πυρκαγιών και την ανακούφιση των πληγέντων, καθώς και για την τακτοποίηση των οφειλών του Ελληνικού Δημοσίου στην Ολυμπιακή Αεροπορία, σύμφωνα με τις αποφάσεις του διαιτητικού δικαστηρίου.

Ειδικότερα, το έλλειμμα της κεντρικής κυβέρνησης θα διαμορφωθεί στο 4,6% του ΑΕΠ, ενώ σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης θα περιορισθεί στο 2,5% του ΑΕΠ, μειωμένο κατά 0,2 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ από το έτος 2006.

1. Τακτικός προϋπολογισμός

Έσοδα τακτικού προϋπολογισμού

Τα έσοδα του τακτικού προϋπολογισμού (πίνακας 2.3), προ μείωσης επιστροφών, για το οικονομικό έτος 2007 εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν στα 52.050 εκατ. ευρώ παρουσιάζοντας αύξηση κατά 6,9% σε σχέση με τα αντίστοιχα έσοδα του 2006.

Πίνακας 2.1 Κρατικός προϋπολογισμός (σε εκατ. ευρώ)								
	2005	2006	2007		2008	Μεταβολή %		
	Πραγμ/σεις	Πραγμ/σεις	Προϋπ/σμός	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις	06/05	07/06	08/07
	(α)	(β)	(γ)	(δ)	(ε)	(β)/(α)	(δ)/(β)	(ε)/(δ)
Τακτικός Προϋπολογισμός (ΤΠ)								
1. Καθαρά έσοδα ΤΠ (α+β-γ)	42.206	46.293	49.170	49.600	55.370	9,7	7,1	11,6
α. Τακτικά έσοδα	44.760	47.912	51.370	52.050	57.920	7,0	8,6	11,3
β. Μη τακτικά έσοδα		773						
γ. Επιστροφές φόρων	2.554	2.392	2.200	2.450	2.550	-6,3	2,4	4,1
2. Δαπάνες ΤΠ (α+β+γ)	48.685	50.116	53.360	54.827	58.218	2,9	9,4	6,2
α. Τόκοι	9.774	9.589	9.750	9.750	10.500	-1,9	1,7	7,7
β. Πρωτογενείς δαπάνες	38.566	40.527	43.610	45.077	47.718	5,1	11,2	5,9
γ. Μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες ⁽¹⁾	345							
3. Έλλειμμα ΤΠ (1-2)	-6.479	-3.823	-4.190	-5.227	-2.848	-41,0	36,7	-45,5
Πρόγραμμα Δημόσιων Επενδύσεων (ΠΔΕ)								
4. Έσοδα (α+β)	2.686	3.775	3.890	4.380	4.410	40,6	16,0	0,7
α. Εισροές ΕΕ	2.623	3.563	3.750	4.250	4.270	35,8	19,3	0,5
β. Ίδια έσοδα	63	212	140	130	140	237,6	-38,7	7,7
5. Δαπάνες	7.524 ⁽²⁾	8.190	8.750	8.700	9.200	8,8	6,2	5,7
6. Έλλειμμα ΠΔΕ (4-5)	-4.839	-4.415	-4.860	-4.320	-4.790	-8,8	-2,2	10,9
7. Έλλειμμα Κεντρικής Κυβέρνησης (3+6)	-11.318	-8.238	-9.050	-9.547	-7.638	-27,2	15,9	-20,0
(% του ΑΕΠ)	-6,2	-4,2	-4,3	-4,6	-3,4			
ΑΕΠ (τρέχουσες τιμές - προ αναθεώρησης)	181.088	195.213	208.740	209.268	223.917	7,8	7,2	7,0

(1) Αφορά τακτοποίηση παλαιότερης οφειλής του Ελληνικού Δημοσίου προς την ΑΤΕ.

(2) Στα ανωτέρω ποσά περιλαμβάνονται και κονδύλια ύψους 17 εκατ. ευρώ, τα οποία ενώ έχουν εκταμιευθεί δεν είχαν εκδοθεί τα σχετικά συμφηφιστικά εντάλματα.

Πίνακας 2.2 Ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης (σε εκατ. ευρώ)					
	2005	2006	2007		2008
	Πραγμ/σεις	Πραγμ/σεις	Προϋπ/σμός	Εκτιμήσεις	Προβλέψεις
α. Έλλειμμα κεντρικής κυβέρνησης	-11.318	-8.238	-9.050	-9.547	-7.638
β. Αποτελέσματα ΟΤΑ, ΟΚΑ και λοιπών ΝΠΔΔ	2.020	3.197	4.383	3.985	4.022
γ. Χρηματοδότηση στην κοινωνική ασφάλιση	-425	-423	-415	-415	-420
δ. Εξοπλιστικά προγράμματα	-1.394	-925	-1.700	-1.300	-1.400
ε. Εθνικολογιστικές προσαρμογές	1.032	1.031	1.680	2.045	1.528
ζ. Ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης (α+β+γ+δ+ε)	-10.085	-5.358	-5.102	-5.232	-3.908
% του ΑΕΠ	-5,6	-2,7	-2,4	-2,5	-1,7
ΑΕΠ (τρέχουσες τιμές - προ αναθεώρησης)	181.088	195.213	208.740	209.268	223.917

Πίνακας 2.3 Έσοδα τακτικού προϋπολογισμού
(σε εκατ. ευρώ)

	2005	2006	2007		2008	Μεταβολή %		
	Πραγμ/σεις	Πραγμ/σεις	Προϋπ/σμός	Εκτιμήσεις πραγμ/σεων	Προβλέψεις	2006/05	2007/06	2008/07
A. Τακτικά έσοδα (I+ II + III + IV)	44.760	47.912	51.370	52.050	57.920	7,0	8,6	11,3
I. Άμεσοι φόροι	18.371	18.704	19.450	19.845	21.850	1,8	6,1	10,1
Φόροι εισοδήματος	14.165	15.006	15.380	16.005	17.075	5,9	6,7	6,7
Φυσικών προσώπων	8.292	9.275	9.720	10.235	10.935	11,9	10,4	6,8
Νομικών προσώπων	4.730	4.438	4.620	4.599	4.885	-6,2	3,6	6,2
Ειδικών κατηγοριών	1.143	1.293	1.040	1.171	1.255	13,1	-9,4	7,2
Φόροι στην περιουσία	548	464	510	465	1.010	-15,3	0,2	117,2
Φόροι κληρονομιών κ.λπ.	259	226	250	225	110	-12,7	-0,4	-51,1
Φόρος ακίνητης περιουσίας	289	238	260	240	900	-17,6	0,8	275,0
Άμεσοι φόροι ΠΟΕ	2.410	1.848	2.080	1.800	2.125	-23,3	-2,6	18,1
Λοιποί άμεσοι φόροι	1.248	1.386	1.480	1.575	1.640	11,1	13,6	4,1
II. Έμμεσοι φόροι	23.722	26.287	28.580	28.760	32.725	10,8	9,4	13,8
Φόροι συναλλαγών	15.817	17.692	19.375	19.765	22.060	11,9	11,7	11,6
ΦΠΑ	14.131	15.825	17.435	17.675	20.050	12,0	11,7	13,4
πετρελαιοειδών	1.480	1.710	1.950	1.800	2.010	15,5	5,3	11,7
καπνού	574	622	705	683	765	8,4	9,8	12,0
λοιπών	12.077	13.493	14.780	15.192	17.275	11,7	12,6	13,7
Λοιποί φόροι συναλλαγών (μεταβίβαση κεφαλαίων) (χαρτόσημο)	1.686 (905) (681)	1.867 (1.045) (710)	1.940 (1.103) (655)	2.090 (1.178) (685)	2.010 (1.154) (615)	10,7 15,5 4,3	11,9 12,7 -3,5	-3,8 -2,0 -10,2
Φόροι κατανάλωσης	7.077	7.469	8.210	8.017	9.579	5,5	7,3	19,5
Φόρος ασφαλιστρών	270	296	330	320	345	9,6	8,1	7,8
Τέλος ταξινόμησης οχημάτων	891	896	965	1.000	1.080	0,6	11,6	8,0
ΕΦΚ καυσίμων	2.478	2.608	2.954	2.853	4.150	5,2	9,4	45,5
Λοιποί ΕΦΚ (καπνού κ.λπ.)	2.564	2.739	3.010	2.859	2.971	6,8	4,4	3,9
Τέλη κυκλοφορίας οχημάτων	705	794	815	860	925	12,6	8,3	7,6
Λοιποί φόροι κατανάλωσης	169	136	136	125	108	-19,5	-8,1	-13,6
Έμμεσοι φόροι ΠΟΕ	400	497	445	416	505	24,3	-16,3	21,4
Λοιποί έμμεσοι (για ΕΕ)	428 (264)	629 (267)	550 (281)	562 (320)	581 (336)	47,0 1,1	-10,7 19,9	3,4 5,0
Σύνολο φορολογικών εσόδων (I+II)	42.093	44.991	48.030	48.605	54.575	6,9	8,0	12,3
III. Απολήψεις από ΕΕ	109	234	396	323	543	114,7	38,0	68,1
IV. Λοιπά μη φορολογικά έσοδα	2.558	2.687	2.944	3.122	2.802	5,0	16,2	-10,2
Σύνολο μη φορολογικών εσόδων (III+IV)	2.667	2.921	3.340	3.445	3.345	9,5	17,9	-2,9
B. Μη τακτικά έσοδα		773						
Γενικό σύνολο εσόδων (A + B)	44.760	48.685	51.370	52.050	57.920	8,8	6,9	11,3
Επιστροφές εσόδων	2.554	2.392	2.200	2.450	2.550	-6,3	2,4	4,1
Καθαρά έσοδα	42.206	46.293	49.170	49.600	55.370	9,7	7,1	11,6

Στην εξέλιξη αυτή συνέβαλαν:

- η αναπροσαρμογή των συντελεστών του ειδικού φόρου κατανάλωσης (ΕΦΚ) στα πετρελαιοειδή προϊόντα, λόγω προσαρμογής του εθνικού δικαίου στην Οδηγία 2003/96/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου από 1/1/2007,
- η πλήρης απόδοση των μέτρων της αναπροσαρμογής του κατώτατου ορίου του ΕΦΚ στα τσιγάρα από 27/7/2006 και της αύξησης του τέλους κινητής τηλεφωνίας από 1/11/2006,
- η αναπροσαρμογή των αντικειμενικών αξιών των ακινήτων από 1/3/2007,
- οι αποτελεσματικοί φορολογικοί και τελωνειακοί έλεγχοι της Υπηρεσίας Ειδικών Ελέγχων και των λοιπών ελεγκτικών υπηρεσιών.

Άμεσοι φόροι

Από την άμεση φορολογία υπολογίζεται ότι θα εισπραχθούν 19.845 εκατ. ευρώ εμφανίζοντας αύξηση της τάξης του 6,1% συγκριτικά με τα αντίστοιχα έσοδα του 2006.

Τα έσοδα από το φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων αναμένεται να αυξηθούν κατά 10,4% έναντι του 2006, ενώ τα έσοδα από τη φορολογία νομικών προσώπων θα εμφανίσουν μικρότερη αύξηση, λόγω της μείωσης των φορολογικών συντελεστών.

Έμμεσοι φόροι

Τα συνολικά έσοδα από την έμμεση φορολογία εκτιμάται ότι θα ανέλθουν στα 28.760 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 9,4%, συγκριτικά με τα αντίστοιχα έσοδα του 2006, κυρίως λόγω της σημαντικής ενίσχυσης των εσόδων από το ΦΠΑ και της αναπροσαρμογής των αντικειμενικών αξιών των ακινήτων.

Μη φορολογικά έσοδα

Τα μη φορολογικά έσοδα εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν στα 3.445 εκατ. ευρώ, εμφανίζοντας αύξηση κατά 17,9%, που οφείλεται κυρίως στις αυξημένες απολήψεις από την ΕΕ και στην τακτοποίηση των οφειλών της Ολυμπιακής Αεροπορίας προς το Δημόσιο.

Επιστροφές αχρεωστήτως εισπραχθέντων εσόδων

Οι επιστροφές αχρεωστήτως εισπραχθέντων εσόδων εκτιμάται ότι θα ανέλθουν στα 2.450 εκατ. ευρώ, εμφανίζοντας αύξηση κατά 2,4% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού

Οι συνολικές δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού θα διαμορφωθούν στο ποσό των 54.827 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας υπέρβαση κατά 1.467 εκατ. ευρώ.

Η υπέρβαση αυτή οφείλεται κυρίως στην τακτοποίηση των οφειλών του Δημοσίου προς την Ολυμπιακή Αεροπορία, στις δαπάνες αντιμετώπισης των πυρκαγιών και ανακούφισης των πληγέντων και στις δαπάνες διενέργειας των εκλογών.

Ανάλυση δαπανών κατά κατηγορίες

Αποδοχές και συντάξεις

Οι συνολικές δαπάνες για αποδοχές και συντάξεις θα αυξηθούν κατά 6,5% έναντι του 2006.

Ειδικότερα:

Οι δαπάνες για μισθούς των υπαλλήλων της κεντρικής διοίκησης, των νοσηλευτικών ιδρυμάτων και των νομαρχιακών αυτοδιοικήσεων αυξάνονται κατά 5,9% και υπολείπονται κατά 250,0 εκατ. ευρώ από τις εγγεγραμμένες πιστώσεις στον προϋπολογισμό, κυρίως λόγω της επιβράδυνσης του ρυθμού ολοκλήρωσης των εγκεκριμένων προσλήψεων και του αυξημένου αριθμού υπαλλήλων που συνταξιοδοτούνται.

Οι δαπάνες συντάξεων εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν στα 4.916 εκατ. ευρώ, 104 εκατ. ευρώ πλέον των πιστώσεων του προϋπολογισμού, κυρίως λόγω της αύξησης του αριθμού νέων συνταξιούχων που παρατηρείται τα τελευταία έτη, αλλά και των αναπροσαρμογών των στρατιωτικών κυρίως συντάξεων σε εφαρμογή των σχετικών δικαστικών αποφάσεων.

Ασφάλιση, περίθαλψη

Οι δαπάνες περίθαλψης υπαλλήλων του Δημοσίου εκτιμάται ότι θα παρουσιάσουν αύξηση κατά 10,6% και θα διαμορφωθούν στα 1.154 εκατ. ευρώ, κυρίως λόγω της αύξησης των δικαιούχων, της αναπροσαρμογής των ιατρικών πράξεων και της κατάργησης του καταλόγου των συνταγογραφούμενων φαρμάκων.

Οι επιχορηγήσεις των ασφαλιστικών ταμείων αυξάνονται σε σχέση με το 2006 κατά 15,3% λόγω των ενισχυμένων επιχορηγήσεων στον ΟΓΑ για την καταβολή της αύξησης των αγροτικών συντάξεων και των πολυτεχνικών επιδομάτων, των επιχορηγήσεων του ΙΚΑ, του ΝΑΤ και του ΟΑΕΕ για την κάλυψη των αυξημένων αναγκών τους, την καταβολή του ΕΚΑΣ και τη συμμετοχή του Δημοσίου στη χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης.

Τέλος, οι πληρωμές για τη β' και γ' δόση των επιστροφών των κρατήσεων υπέρ ΛΑΦΚΑ στους συνταξιούχους διαμορφώνονται στα 203 εκατ. ευρώ, έναντι 131 εκατ. ευρώ το 2006.

Λειτουργικές και λοιπές δαπάνες

Οι λειτουργικές και λοιπές δαπάνες παρουσιάζουν αύξηση της τάξης του 21,3% σε σχέση με το 2006 που οφείλεται κυρίως:

- στην αύξηση των δαπανών επιδομάτων πρόνοιας,
- στην αύξηση των επιχορηγήσεων σε ΑΕΙ - ΤΕΙ,
- στην αυξημένη επιχορήγηση του ΕΛΓΑ,
- στην καταβολή των βοηθημάτων στους πυροπαθείς και την κάλυψη των λοιπών δαπανών για την αντιμετώπιση των πυρκαγιών,
- στην τακτοποίηση των οφειλών του Ελληνικού Δημοσίου προς την Ολυμπιακή Αεροπορία,
- στις αυξημένες δαπάνες υλοποίησης προγραμμάτων αγροτικής πολιτικής,
- στις αποδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση και
- στις δαπάνες διενέργειας των εθνικών εκλογών.

Αποδιδόμενοι πόροι

Οι αποδιδόμενοι πόροι θα διαμορφωθούν στα 4.320 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 5,8% σε σχέση με το 2006, γεγονός που οφείλεται κυρίως στις αυξημένες αποδόσεις στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού.

Τόκοι

Οι πληρωμές τόκων θα περιορισθούν στο προβλεπόμενο ύψος του προϋπολογισμού του 2007, δηλαδή στα 9.750 εκατ. ευρώ και θα παρουσιάσουν αύξηση σε σχέση με το 2006 κατά 1,7%.

2. Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)

Οι πληρωμές του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) μέχρι το τέλος του 2007 εκτιμάται ότι θα ανέλθουν συνολικά σε 8.700 εκατ. ευρώ, από τα οποία 6.100 εκατ. ευρώ θα διατεθούν για έργα συγχρηματοδοτούμενα από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τα υπόλοιπα 2.600 εκατ. ευρώ για έργα που χρηματοδοτούνται αμιγώς από εθνικούς πόρους.

Στον πίνακα 2.4 παρουσιάζεται η διαχρονική εξέλιξη του ΠΔΕ από το 1997 έως το 2008 και η ποσοστιαία (%) συμμετοχή του στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) της χώρας.

Πίνακας 2.4 Διαχρονική εξέλιξη ΠΔΕ (1997-2008) (σε εκατ. ευρώ)					
Έτη	ΠΔΕ			Μεταβολή % σε σχέση με προηγούμενο έτος	Ως % του ΑΕΠ
	Λοιποί εθνικοί πόροι	Συγχρηματοδοτούμενο	Σύνολο		
1997	1.602	3.167	4.769	-	4,9
1998	1.497	4.012	5.509	15,5	5,2
1999	1.863	4.740	6.603	19,8	5,9
2000	2.109	5.312	7.421	12,4	6,0
2001	2.590	5.252	7.842	5,7	5,9
2002	3.131	3.883	7.014	-10,6	4,9
2003	3.974	4.461	8.435	20,2	5,5
2004	4.639	4.883	9.522	11,5	5,7
2005	2.569	4.955	7.524	-21,0	4,2
2006	2.679	5.511	8.190	8,8	4,2
2007	2.600	6.100	8.700	6,2	4,2
2008	2.500	6.700	9.200	5,7	4,1

Πηγή: ΠΔΕ, ΓΔΟΠ

Όνομασία τομέων	2006				2007				2008				Μεταβολή %	
	Πραγματοποιήσεις				Εκτιμ. πραγματοποιήσεων				Προβλέψεις				2007/06	2008/07
	Συγχρόνως	Λοιπές από εθνικούς πόρους	Σύνολο	Συμμετοχή %	Συγχρόνως	Λοιπές από εθνικούς πόρους	Σύνολο	Συμμετοχή %	Συγχρόνως	Λοιπές από εθνικούς πόρους	Σύνολο	Συμμετοχή %		
Επικοινωνίες	16		16	0,2	26		26	0,3	35		35	0,4	62,5	34,6
Ειδικά έργα		64	64	0,8		42	42	0,5		53	53	0,6	-34,4	26,2
Γεωργία	314	19	333	4,1	280	19	299	3,4	320	19	339	3,7	-10,2	13,4
Δάση - αλιεία	52	3	55	0,7	45	7	52	0,6	80	7	87	0,9	-5,5	67,3
Εγχειοβελτιωτικά έργα	49	26	75	0,9	55	40	95	1,1	85	49	134	1,5	26,7	41,1
Βιομηχανία - βιοτεχνία	372	314	686	8,4	528	345	873	10,0	570	136	706	7,7	27,3	-19,1
Ενέργεια	126	1	127	1,6	72	1	73	0,8	110	1	111	1,2	-42,5	52,1
Συγκοινωνίες	1.361	227	1.588	19,4	1.435	203	1.638	18,8	1.485	250	1.735	18,9	3,1	5,9
Σιδηρόδρομοι	275		275	3,4	380		380	4,4	300		300	3,3	38,2	-21,1
Τουρισμός	32	38	70	0,9	31	45	76	0,9	40	32	72	0,8	8,6	-5,3
Πολιτισμός	167	33	200	2,4	195	23	218	2,5	220	35	255	2,8	9,0	17,0
Εκπαίδευση	294	334	628	7,7	450	247	697	8,0	501	315	816	8,9	11,0	17,1
Κατάρτιση	379		379	4,6	359		359	4,1	440		440	4,8	-5,3	22,6
Οικισμός - περιβάλλον	45	32	77	0,9	95	35	130	1,5	110	46	156	1,7	68,8	20,0
Υγεία - πρόνοια	70	19	89	1,1	120	42	162	1,9	135	69	204	2,2	82,0	25,9
Υδρευση - αποχέτευση	64	11	75	0,9	70	17	87	1,0	100	25	125	1,4	16,0	43,7
Δημόσια διοίκηση	168	79	247	3,0	183	95	278	3,2	215	96	311	3,4	12,6	11,9
Έρευνα - τεχνολογία	166	2	168	2,1	71	3	74	0,9	90	3	93	1,0	-56,0	25,7
Νομαρχιακά έργα	292	935	1.227	15,0	308	937	1.245	14,3	376	825	1.201	13,1	1,5	-3,5
Περιφερειακά προγράμματα	1.226	82	1.308	16,0	1.340	100	1.440	16,6	1.400	130	1.530	16,6	10,1	6,3
Διάφορα	43	301	344	4,2	57	253	310	3,6	78	207	285	3,1	-9,9	-8,1
Ολυμπιακά έργα		159	159	1,9		146	146	1,7		102	102	1,1	-8,2	-30,1
Αποθεματικό									10	100	110	1,2		
Γενικό σύνολο	5.511	2.679	8.190	100,0	6.100	2.600	8.700	100,0	6.700	2.500	9.200	100,0	6,2	5,7

Υπουργείο - Φορέας	2006				2007				2008				Μεταβολή %	
	Πραγματοποιήσεις				Εκτιμ. πραγματοποιήσεων				Προβλέψεις				2007/06	2008/07
	Συγχρόνως	Λοιπές από εθνικούς πόρους	Σύνολο	Συμμετοχή %	Συγχρόνως	Λοιπές από εθνικούς πόρους	Σύνολο	Συμμετοχή %	Συγχρόνως	Λοιπές από εθνικούς πόρους	Σύνολο	Συμμετοχή %		
Βουλή των Ελλήνων					2		2	0,0	4		4	0,0		100,0
Εσωτερικών	44	983	1.027	12,5	85	995	1.080	12,4	105	827	932	10,1	5,2	-13,7
π. Εσωτερικών, Δημ. Διοικ. & Αποκέντρωσης	40	972	1.012	12,4	70	980	1.050	12,1	80	817	897	9,8	3,8	-14,6
π. Δημόσιας Τάξης	4	11	15	0,2	15	15	30	0,3	25	10	35	0,4	100,0	16,7
Εξωτερικών	1	31	32	0,4	2	20	22	0,3	10	30	40	0,4	-31,3	81,8
Εθνικής Άμυνας		4	4	0,0	5	6	11	0,1	5	11	16	0,2	175,0	45,5
Οικονομίας και Οικονομικών	485	413	898	11,0	693	376	1.069	12,3	755	168	923	10,0	19,0	-13,7
Υγείας και Κοιν. Αλληλεγγύης	70	21	91	1,1	120	43	163	1,9	135	70	205	2,2	79,1	25,8
Δικαιοσύνης	15	31	46	0,6	11	43	54	0,6	11	37	48	0,5	17,4	-11,1
Εθν. Παιδείας και Θρησκ.	283	339	622	7,6	440	261	701	8,1	480	315	795	8,6	12,7	13,4
Τουριστικής Ανάπτυξης	32	38	70	0,9	31	45	76	0,9	40	32	72	0,8	8,6	-5,3
Πολιτισμού	168	117	285	3,5	195	87	282	3,2	220	95	315	3,4	-1,1	11,7
Μακεδονίας - Θράκης	1	7	8	0,1	2	8	10	0,1	1	14	15	0,2	25,0	50,0
Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου & Νησιωτικής Πολιτικής	18	14	32	0,4	43	18	61	0,7	75	24	99	1,1	90,6	62,3
π. Αιγαίου & Νησ. Πολιτικής	6	13	19	0,2	16	13	29	0,3	25	16	41	0,4	52,6	41,4
π. Εμπορικής Ναυτιλίας	12	1	13	0,2	27	5	32	0,4	50	8	58	0,6	146,2	81,3
Αγροτ. Ανάπτ. & Τροφίμων	401	30	431	5,3	360	43	403	4,6	450	43	493	5,4	-6,5	22,3
ΠΕΧΩΔΕ	1.469	406	1.875	22,9	1.595	382	1.977	22,7	1.700	435	2.135	23,2	5,4	8,0
Απασχόλησης & Κοιν. Προστ.	379	44	423	5,2	360	65	425	4,9	441	55	496	5,4	0,5	16,7
Ανάπτυξης	613	39	652	8,0	383	44	427	4,9	490	40	530	5,8	-34,5	24,1
Μεταφορών & Επικοινωνιών	305	22	327	4,0	431	5	436	5,0	365	20	385	4,2	33,3	-11,7
Γ.Γ. Επικoin. & Ενημέρωσης	1	5	6	0,1	2	4	6	0,1	3	4	7	0,1		
Γ.Γ. Περιφερειών	1.226	135	1.361	16,6	1.340	155	1.495	17,2	1.400	180	1.580	17,2	9,8	5,7
Αποθεματικό									10	100	110	1,2		
Σύνολο	5.511	2.679	8.190	100,0	6.100	2.600	8.700	100,0	6.700	2.500	9.200	100,0	6,2	5,7

Η κατανομή των πιστώσεων του ΠΔΕ 2008 κατά τομέα και φορέα, καθώς και οι πραγματοποιήσεις και εκτιμήσεις πραγματοποιήσεων κατά τα έτη 2006 και 2007 αντίστοιχα δίδονται στους πίνακες 2.5 και 2.6.

Οι πηγές χρηματοδότησης του ΠΔΕ κατά τα έτη 2006, 2007 και 2008 και τα αντίστοιχα ποσά εμφανίζονται στον πίνακα 2.7. Τα έσοδα από τις επιχορηγήσεις της Ε.Ε. αναμένεται να φθάσουν τα 4.250 εκατ. ευρώ το 2007 και τα 4.270 εκατ. ευρώ το 2008.

Πίνακας 2.7 Πηγές χρηματοδότησης ΠΔΕ (σε εκατ. ευρώ)					
Πηγές εσόδων	2006 Πραγματ/σεις	2007 Εκτιμήσεις	2008 Προβλέψεις	Μεταβολή %	
				2007/2006	2008/2007
Έσοδα δημόσιων επενδύσεων	3.775	4.380	4.410	16,0	0,7
Ίδια έσοδα	212	130	140	-38,7	7,7
Επιχορηγήσεις ΕΕ	3.563	4.250	4.270	19,3	0,5
- ΕΤΠΑ	(2.127)	(2.780)	(2.559)	(30,7)	(7,9)
- ΕΓΤΑΑ	(381)	(506)	(402)	(32,8)	(-20,6)
- Ταμείο Συνοχής	(482)	(276)	(310)	(-42,7)	(12,3)
- Ταμείο Αλιείας	(18)	(35)	(41)	(94,4)	(17,1)
- ΕΚΤ	(552)	(653)	(858)	(18,3)	(31,4)
- Λοιπά	(3)		(100)*		
Πιστωτικά έσοδα και αύξηση στοιχείων ενεργητικού	4.415	4.320	4.790	-2,15	10,9
Σύνολο	8.190	8.700	9.200	6,2	5,7

* Έσοδο από το Ταμείο Αλληλεγγύης

ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΕΤΟΥΣ 2008

Η δημοσιονομική προσαρμογή που άρχισε το 2004 βασίστηκε στον περιορισμό του δημόσιου τομέα, στη μείωση της σπατάλης, στη διεύρυνση της φορολογικής βάσης και στην αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής. Το ευρείας κλίμακας μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα που εφαρμόστηκε απελευθέρωσε τον αναπτυξιακό δυναμισμό της οικονομίας βελτιώνοντας το επιχειρηματικό περιβάλλον και μεταβάλλοντας τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της ανάπτυξης, η οποία βασίζεται πλέον στις ιδιωτικές επενδύσεις και στις εξαγωγές.

Η εφαρμογή της προσεκτικά διαρθρωμένης και συνεκτικής πολιτικής μεταρρυθμίσεων, με έμφαση στη μείωση της άμεσης φορολογίας και των φυσικών και των νομικών προσώπων, στην ενίσχυση των κινήτρων για ιδιωτικές επενδύσεις, στο άνοιγμα των αγορών και την ενίσχυση του ανταγωνισμού, στην ορθολογικότερη αξιοποίηση του Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, στην προώθηση των εξαγωγών και την αύξηση της εξωστρέφειας καθώς και στις συμπράξεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για την υλοποίηση έργων υποδομής, είχε ως αποτέλεσμα την επιτάχυνση του ρυθμού ανάπτυξης και τη μείωση της ανεργίας.

Η δεύτερη φάση της δημοσιονομικής εξυγίανσης και του μεταρρυθμιστικού προγράμματος αποβλέπει:

- στην κατάρτιση ισοσκελισμένου προϋπολογισμού έως το 2010 και στη σημαντική μείωση των ελλειμμάτων των δημόσιων επιχειρήσεων και του συστήματος υγείας,
- στη συνέχιση της φορολογικής μεταρρύθμισης με έμφαση στην αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης,
- στην αποτελεσματική αντιμετώπιση της φτώχειας, με την ίδρυση του Εθνικού Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής και την καθιέρωση της εθνικής σύνταξης,
- στην ανάπτυξη της ελληνικής περιφέρειας, μεταξύ άλλων με την αποτελεσματική αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων,
- στη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος, μετά από ευρύ κοινωνικό διάλογο και
- στην περαιτέρω ενίσχυση του νέου αναπτυξιακού προτύπου, με έμφαση στις δραστηριότητες υψηλής προστιθέμενης αξίας και εξωστρέφειας.

Με τον προϋπολογισμό του 2008, δίνεται νέα ώθηση στην αναπτυξιακή δυναμική, ενώ παράλληλα διατηρείται το κλίμα δημοσιονομικής πειθαρχίας και σταθερότητας στην οικονομία και ενδυναμώνεται η κοινωνική συνοχή.

1. Βασικά μεγέθη προϋπολογισμού 2008

Στον προϋπολογισμό του έτους 2008 τα καθαρά έσοδα της κεντρικής κυβέρνησης προβλέπεται να διαμορφωθούν στο ύψος των 59.780 εκατ. ευρώ (55.370 τα έσοδα του τακτικού προϋ-

πολογισμού και 4.410 εκατ. ευρώ του ΠΔΕ). Σύμφωνα με την πρόβλεψη αυτή τα έσοδα διαμορφώνονται στο 26,7% του ΑΕΠ από 25,8% του έτους 2007.

Οι συνολικές δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού, πλην χρεολυσίων, ως ποσοστό του ΑΕΠ περιορίζονται στο 30,1% του ΑΕΠ το 2008 από 30,4% το 2007, παρά τη σημαντική αύξηση των κονδυλίων που προβλέπονται στο ΠΔΕ για την ενίσχυση των επενδύσεων και της αναπτυξιακής δυναμικής της χώρας. Η μείωση στις συνολικές δαπάνες θα προέλθει κυρίως από τις πρωτογενείς δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού, βελτιώνοντας έτσι την ποιότητα των δημοσίων οικονομικών.

Το έλλειμμα της κεντρικής κυβέρνησης περιορίζεται στο 3,4% του ΑΕΠ από 4,6% το 2007, ενώ σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης μειώνεται στο 1,7% του ΑΕΠ από 2,5%.

2. Τακτικός προϋπολογισμός

Έσοδα

Βασικές επιδιώξεις της φορολογικής πολιτικής της Κυβέρνησης για την ολοκλήρωση της φορολογικής μεταρρύθμισης αποτελούν:

- η φορολογική ελάφρυνση των φυσικών προσώπων με την περαιτέρω μείωση των φορολογικών συντελεστών. Ο συντελεστής 29% που ισχύει για το έτος 2007 μειώνεται σε 27% το 2008 και σε 25% το 2009 και ο συντελεστής 39% σε 37% και 35% αντίστοιχα,
- η απλοποίηση και ο εξορθολογισμός της φορολογίας ακινήτων με την κατάργηση των φόρων κληρονομιάς και γονικών παροχών και την επιβολή ενιαίου τέλους 1% επί της μεταβιβαζόμενης περιουσίας, καθώς και με την εισαγωγή της ενιαίας φορολογίας ακινήτων,
- η πλήρης απαλλαγή της πρώτης κατοικίας από φόρους πλην των δημοτικών τελών και
- η αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής με την ενίσχυση της φορολογικής συνείδησης των πολιτών, τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αντικειμενικότητας των φορολογικών ελέγχων, τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης και την παροχή κινήτρων στους φορολογούμενους για τη λήψη φορολογικών στοιχείων.

Οι προβλέψεις του προϋπολογισμού εσόδων για το οικονομικό έτος 2008 βασίζονται στην εκτιμώμενη ονομαστική αύξηση του ΑΕΠ (7,0%), στην ελαστικότητα των φορολογικών εσόδων, καθώς και σε επιμέρους παράγοντες που επηρεάζουν τις διάφορες κατηγορίες εσόδων.

Τα έσοδα, προ μείωσης επιστροφών, για το οικονομικό έτος 2008 (πίνακας 2.3) προβλέπεται να διαμορφωθούν στα 57.920 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση 11,3% έναντι του 2007. Στην αύξηση αυτή θα συντελέσει μεταξύ άλλων η αναπροσαρμογή από 1/1/2008 του ΕΦΚ των πετρελαιοειδών και η καθιέρωση της ενιαίας φορολογίας ακινήτων.

Αποφασιστική, όμως θα είναι η συμβολή της δραστικής μείωσης της φοροδιαφυγής με την εντατικοποίηση των φορολογικών και τελωνειακών ελέγχων, την αναμόρφωση του συστήματος φορολόγησης και διακίνησης των καυσίμων, την εφαρμογή του μέτρου της έκπτωσης από το φορολογητέο εισόδημα των πολιτών μιας σειράς νέων δαπανών με αποδείξεις, καθώς και

με την παροχή κινήτρων για την ανταπόκριση των φορολογούμενων στις υποχρεώσεις τους και τη συνεργασία τους για την αποκάλυψη φαινομένων παραβατικής συμπεριφοράς σε φορολογικές και τελωνειακές υποθέσεις.

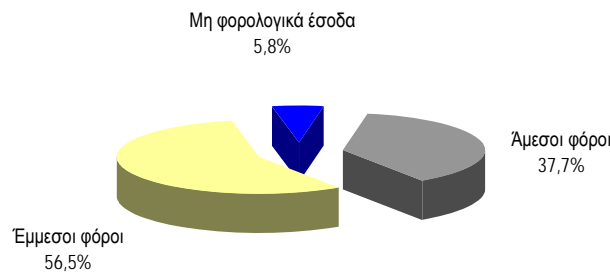
Άμεσοι φόροι

Τα έσοδα από την άμεση φορολογία προβλέπεται να ανέλθουν στα 21.850 εκατ. ευρώ εμφανίζοντας αύξηση 10,1% έναντι του 2007.

Ο ρυθμός αύξησης των εσόδων από το φόρο εισοδήματος συγκρατείται το 2008 στα ίδια επίπεδα, λόγω της μείωσης των φορολογικών συντελεστών και της αύξησης του αφορολόγητου ποσού για τα εισοδήματα των φυσικών προσώπων έτους 2007, καθώς και της μείωσης των φορολογικών συντελεστών για τα κέρδη των νομικών προσώπων χρήσης 2007.

Τα έσοδα από φόρους στην περιουσία αναμένονται ιδιαίτερα αυξημένα λόγω της διεύρυνσης της φορολογικής βάσης, μέσω της καταπολέμησης της φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής στη φορολογία περιουσίας από την καθιέρωση της ενιαίας φορολογίας ακινήτων.

Διάγραμμα 3.1 Ποσοστιαία σύνθεση εσόδων ΤΠ 2008

Έμμεσοι φόροι

Τα έσοδα από την έμμεση φορολογία προβλέπεται να διαμορφωθούν στα 32.725 εκατ. ευρώ, αυξημένα κατά 13,8% σε σχέση με τα αντίστοιχα έσοδα του 2007.

Σημαντική αύξηση 13,4%, αναμένεται να εμφανίσουν τα έσοδα από το ΦΠΑ και να ανέλθουν σε 20.050 εκατ. ευρώ λόγω της αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής με την αποτελεσματικότερη λειτουργία του ελεγκτικού μηχανισμού και την απόδοση των λοιπών μέτρων, η εφαρμογή των οποίων έχει ήδη δρομολογηθεί.

Τα έσοδα από τον ΕΦΚ καυσίμων αναμένεται να ανέλθουν σε 4.150 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας σημαντική αύξηση έναντι του 2007 λόγω της αναπροσαρμογής των συντελεστών του ΕΦΚ στα πετρελαιοειδή προϊόντα και, κυρίως, του περιορισμού του λαθρεμπορίου και της φοροδιαφυγής στη διακίνηση καυσίμων.

Μη φορολογικά έσοδα

Τα μη φορολογικά έσοδα αναμένεται να διαμορφωθούν σε 3.345 εκατ. ευρώ, μειωμένα κατά 2,9% έναντι του 2007. Η μείωση αυτή οφείλεται στην απουσία εσόδων μη επαναλαμβανόμενου χαρακτήρα που εισπράχθηκαν το 2007 και στη μειωμένη είσπραξη μερισμάτων από δημόσιες επιχειρήσεις λόγω της μικρότερης συμμετοχής του Δημοσίου σε αυτές.

Επιστροφές αχρεωστήτως εισπραχθέντων εσόδων

Το ύψος των επιστροφών αχρεωστήτως εισπραχθέντων εσόδων για το έτος 2008 προβλέπεται να φθάσει στα 2.550 εκατ. ευρώ.

Δαπάνες

Οι πιστώσεις του τακτικού προϋπολογισμού, πλην χρεολυσίων, προβλέπεται να περιορισθούν στο 26% του ΑΕΠ από 26,2% του έτους 2007, παρά τα σημαντικά αυξημένα κονδύλια που προβλέπονται για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Συγκεκριμένα, παρά τη μείωση των συνολικών πιστώσεων ως ποσοστού του ΑΕΠ, για τη βελτίωση του εισοδήματος των οικονομικά ασθενέστερων διατίθενται πρόσθετες πιστώσεις ύψους 850 εκατ. ευρώ περίπου, ποσό που αντιστοιχεί στο 0,4% του ΑΕΠ. Το ποσό αυτό θα καλύψει την αύξηση των συντάξεων του ΟΓΑ και του ΕΚΑΣ και την αύξηση του επιδόματος ανεργίας. Σημειώνεται ακόμη ότι δρομολογείται η θεσμοθέτηση του Ταμείου Κοινωνικής Συνοχής, στο οποίο θα ενταχθούν στοχευμένες δράσεις για την περαιτέρω ενίσχυση των οικονομικά ασθενέστερων, την καταπολέμηση της φτώχειας και τη μείωση της ανισότητας. Επίσης, αυξημένες δαπάνες ύψους 670 εκατ. ευρώ περίπου (0,3% του ΑΕΠ) προβλέπονται για τη βελτίωση του μισθολογίου και των συντάξεων των στρατιωτικών, την καταβολή της έκτακτης παροχής στους δικαστικούς και τη χορήγηση του πολυτεχνικού επιδόματος στις τρίτεκνες οικογένειες

Ανάλυση δαπανών κατά κατηγορία

Στον πίνακα 3.1 εμφανίζονται οι δαπάνες του τακτικού προϋπολογισμού κατά κατηγορία.

Αποδοχές και συντάξεις

Οι δαπάνες αποδοχών και συντάξεων αποτελούν περίπου το 48% των πρωτογενών δαπανών. Το 2008 οι δαπάνες αυτές προβλέπεται να αυξηθούν κατά 9,2%.

Η αύξηση αυτή οφείλεται:

- στην εισοδηματική πολιτική που θα ακολουθηθεί το 2008,
- στη μισθολογική εξέλιξη του προσωπικού,
- στις αυξήσεις των μισθών των αστυνομικών, λιμενικών και στρατιωτικών, λόγω εφαρμογής από 1.1.2008 νέου μισθολογίου,
- στην καταβολή της έκτακτης παροχής στους δικαστικούς ,

- στην αύξηση του ειδικού επιδόματος που χορηγείται στους αστυνομικούς, λιμενικούς, στρατιωτικούς, εκπαιδευτικούς και νοσηλευτικό προσωπικό,
- στις δαπάνες νέων προσλήψεων κυρίως ιατρικού, νοσηλευτικού, εκπαιδευτικού προσωπικού και επαγγελματιών οπλιτών,
- στις δαπάνες μισθοδοσίας των καθαριστριών των σχολικών μονάδων και του λοιπού προσωπικού που μονιμοποιήθηκε με βάση το π.δ. 164/04 και
- στην αύξηση των συντάξεων, λόγω εισοδηματικής πολιτικής, των νέων συνταξιοδοτικών ρυθμίσεων από 1/1/2008 και κυρίως της αύξησης των συντάξεων των στρατιωτικών.

Ασφάλιση, περίθαλψη

Οι δαπάνες ασφάλισης και περίθαλψης υπερβαίνουν το 23% του συνόλου των πρωτογενών δαπανών. Τα κονδύλια της κατηγορίας αυτής χρηματοδοτούν δαπάνες κοινωνικού χαρακτήρα και θα καλύψουν την περίθαλψη των ασφαλισμένων του Δημοσίου, τις ανάγκες των ασφαλιστικών ταμείων και τα επιδόματα πολυτέκνων και τριτέκνων. Οι δαπάνες επιχορηγήσεων των ασφαλιστικών οργανισμών αυξάνονται σημαντικά (12%), σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Η σημαντική αυτή ενίσχυση προορίζεται κυρίως για:

- την αύξηση των αγροτικών συντάξεων κατά 52,25 ευρώ μηνιαίως, ώστε από 1/1/2008 να διαμορφωθούν στο ποσό των 330 ευρώ,
- την αύξηση του ΕΚΑΣ κατά 35 ευρώ μηνιαίως, ώστε από 1/1/2008 να φθάσει στα 230 ευρώ,
- τη χρηματοδότηση του ΙΚΑ,
- την κάλυψη των αναγκών των λοιπών ασφαλιστικών ταμείων και κυρίως του ΟΑΕΕ,
- την κρατική συμμετοχή στην τριμερή χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης,
- τη χορήγηση του πολυτεκνικού επιδόματος και στις τρίτεκνες οικογένειες και
- την επιστροφή στους συνταξιούχους της 4ης και 5ης δόσης της εισφοράς υπέρ ΛΑΦΚΑ.

Λειτουργικές και λοιπές δαπάνες

Οι πιστώσεις για λειτουργικές και λοιπές δαπάνες εμφανίζονται μειωμένες, σε σχέση με το προηγούμενο έτος, κατά 7,5%. Πέρα από την προσπάθεια για μείωση της σπατάλης, η μείωση των λειτουργικών και λοιπών δαπανών οφείλεται στο γεγονός ότι το έτος 2007 επιβαρύνεται με δαπάνες που δεν θα επαναληφθούν το επόμενο έτος (τακτοποίηση οφειλών ΟΑ, πυρκαγιές κ.λπ.). Το συνολικό ύψος των δαπανών αυτών ανέρχεται στα 9.240 εκατ. ευρώ και αντιπροσωπεύει το 19,4% του συνόλου των πρωτογενών δαπανών.

Από τις πιστώσεις της κατηγορίας αυτής σημαντικά κονδύλια θα διατεθούν:

- για επιχορηγήσεις (αύξηση 5%) κυρίως σε ΑΕΙ-ΤΕΙ για την κάλυψη δαπανών λειτουργίας τους, στον ΟΣΚ και στον ΕΛΓΑ για την εξυπηρέτηση των δανείων τους και σε πολιτιστικά και ερευνητικά ιδρύματα,
- για την καταβολή των επιδομάτων πρόνοιας,
- για την αύξηση του επιδόματος ανεργίας κατά 36,5 ευρώ μηνιαίως, ώστε την 1/1/2008 να ανέλθει στο ποσό των 404 ευρώ,
- για τις αποδόσεις στην ΕΕ και
- για τις επιδοτήσεις στη γεωργία (αύξηση 8,8%).

Πίνακας 3.1 Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού κατά κατηγορίες (σε εκατ. ευρώ)								
Κατηγορία δαπάνης	2005	2006	2007		2008	Μεταβολή %		
	Πραγμ/σεις	Πραγμ/σεις	Προϋπ/σμός	Εκτιμήσεις πραγμ/σεων	Προβλέψεις	2006/05	2007/06	2008/07
A. ΑΠΟΔΟΧΕΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ (1+2+3)	18.347	19.503	20.853	20.776	22.694	6,3	6,5	9,2
1. Κεντρικής διοίκησης	15.493	16.440	17.577	17.548	19.223	6,1	6,7	9,5
Μισθοί	10.931	11.493	12.355	12.158	13.208	5,1	5,8	8,6
Έκτακτη παροχή δικαστικών					180			
Συντάξεις	4.211	4.576	4.812	4.916	5.412	8,7	7,4	10,1
Λοιπές παροχές	347	368	410	417	422	6,0	13,5	1,3
ΜΕΔ*	5	4		57				
2. Νοσοκομείων, ιδρυμάτων πρόνοιας, νπδδ	2.854	3.063	3.266	3.229	3.462	7,3	5,4	7,2
Μισθοί προσωπικού νοσηλευτικών ιδρυμάτων	2.164	2.209	2.399	2.346	2.537	2,0	6,2	8,2
Εφημερίες ιατρών ΕΣΥ	299	313	326	326	337	4,7	4,1	3,4
Λοιπές παροχές προσωπικού νοσηλ. ιδρυμάτων	130	139	150	150	155	7,0	8,1	3,3
Ιδρυμάτων πρόνοιας	11	11	12	11	12	2,5	3,5	3,0
Κλήρου και νπδδ	248	251	265	271	290	1,2	8,0	7,0
Επιχ. ΟΤΑ για μερική απασχόληση, ΚΕΠ, ΑΜΕΑ κ.λπ.		122	114	115	131		-5,9	13,8
ΜΕΔ	3	18		9				
3. Νέες προσλήψεις			10		10			
B. ΑΣΦΑΛΙΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΘΑΛΨΗ (4+5)	8.415	8.705	9.788	9.990	11.103	3,4	14,8	11,1
4. Δαπάνες περιθαλψης	978	1.043	1.052	1.154	1.206	6,7	10,6	4,4
5. Επιχορηγήσεις ασφαλιστικών ταμείων	7.437	7.661	8.736	8.836	9.897	3,0	15,3	12,0
ΟΓΑ	2.977	3.050	3.650	3.649	4.250	2,4	19,6	16,5
ΙΚΑ	1.600	1.700	1.800	1.800	1.900	6,3	5,9	5,6
NAT	807	876	880	970	1.050	8,6	10,7	8,2
ΟΑΕΕ (ΤΕΒΕ – ΤΑΕ – ΤΣΑ)	123	144	177	177	200	17,1	22,9	13,0
ΕΚΑΣ (πλην συνταξιούχων Δημοσίου)	749	849	990	987	1.150	13,3	16,3	16,5
Κοινωνική χρηματοδότηση λοιπών φορέων	365	423	470	470	500	15,9	11,1	6,4
Λοιπά ασφαλιστικά ταμεία	26	19	34	35	39	-28,0	86,0	11,6
Επιδόματα πολυτέκνων	460	470	495	495	640	2,2	5,3	29,3
Αναδρομικά ΛΑΦΚΑ		131	240	203	169		55,1	-16,8
ΑΝΥ**	330			50				
Γ. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (6+7+8+9)	7.931	8.234	8.676	9.991	9.240	3,8	21,3	-7,5
6. Επιχορηγήσεις φορέων	2.684	2.818	2.898	3.313	3.119	5,0	17,6	-5,9
Συγκοινωνιακοί φορείς	213	220	224	224	235	3,3	1,8	4,9
Επιδόματα πρόνοιας	507	549	593	600	633	8,3	9,3	5,5
Λοιπές επιχορηγήσεις	1.927	1.883	2.081	2.143	2.251	-2,3	13,8	5,0
ΜΕΔ*	37	166		346				
7. Καταναλωτικές δαπάνες	2.351	2.399	2.463	3.342	2.629	2,1	39,3	-21,4
Μετακινήσεις	344	359	349	370	386	4,6	3,0	4,3
Λειτουργικές	916	891	996	1.008	1.043	-2,7	13,1	3,5
Προμήθειες	740	729	832	846	893	-1,4	15,9	5,6
Διάφορες άλλες δαπάνες	330	274	286	290	306	-17,0	6,1	5,4
ΜΕΔ*	22	146		828				
8. Αντικριζόμενες δαπάνες	2.858	2.866	3.081	3.103	3.312	0,3	8,3	6,7
Αποδόσεις στην ΕΕ	2.224	2.172	2.337	2.359	2.502	-2,3	8,6	6,1
Επιδότησεις γεωργίας	634	694	744	744	810	9,4	7,2	8,8
9. Υπό κατανομή	37	151	234	232	180		53,5	-22,4
Νέα προγράμματα	37	28	204	99	150	-25,1	255,8	51,8
Δαπάνες εκλογών		124		134			8,1	
Έκτακτες δαπάνες			30		30			
Δ. ΑΠΟΔΙΔΟΜΕΝΟΙ ΠΟΡΟΙ	3.873	4.085	4.293	4.320	4.681	5,5	5,8	8,4
ΜΕΔ*	0	3		7				
I. ΣΥΝΟΛΟ ΠΡΩΤΟΓΕΝΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΠ (Α+Β+Γ+Δ)	38.566	40.527	43.610	45.077	47.718	5,1	11,2	5,9
ΜΕΔ*(1)	345							
II. ΤΟΚΟΙ	9.774	9.589	9.750	9.750	10.500	-1,9	1,7	7,7
III. ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ ΤΠ (πλην χρεολυσίων) (I+II)	48.684	50.116	53.360	54.827	58.218	2,9	9,4	6,2
IV. Χρεολύσια	21.752	16.954	24.247	23.542	26.211	-22,1	38,9	11,3
V. Εξοπλιστικά προγράμματα Υπ. Εθνικής Άμυνας(3)	1.394	2.076(2)	1.700	1.700	1.800	48,9	-18,1	5,9

(1) Αφορά τακτοποίηση παλαιότερης οφειλής του Ελληνικού Δημοσίου προς την ΑΤΕ.

(2) Περιλαμβάνεται και ποσό ύψους 584 εκατ. ευρώ, το οποίο ενώ έχει εκταμειωθεί δεν έχουν εκδοθεί τα σχετικά συμφητιστικά εντάλματα.

(3) Τα μεγέθη είναι σε ταμειακή βάση και δεν είναι συγκρίσιμα με τα στοιχεία του πίνακα 2.2. Τα μεγέθη του πίνακα 2.2, από το έτος 2006 και εφεξής, αφορούν τις παραλαβές στρατιωτικού υλικού.

* ΜΕΔ: Μη Επαναλαμβανόμενες Δαπάνες

** ΑΝΥ: Ανάληψη Νέων Υποχρεώσεων

Νέα προγράμματα

Οι πιστώσεις αυτές έχουν προβλεφθεί για τη χρηματοδότηση νέων πολιτικών, προγραμμάτων και δράσεων. Κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, στο πλαίσιο της εκτέλεσης του προϋπολογισμού, κατανέμονται στις επιμέρους κατηγορίες δαπανών.

Προβλέπεται να διατεθούν κυρίως για:

- την ενίσχυση του θεσμού του εθελοντισμού και αναβάθμιση της λειτουργίας της πολιτικής προστασίας,
- την προμήθεια συστήματος ασφαλείας για την έκδοση αδειών παραμονής των αλλοδαπών,
- την ίδρυση και λειτουργία νέων αρχών στο εξωτερικό,
- τις δαπάνες των ειρηνευτικών αποστολών και τη συνέχιση της υλοποίησης του προγράμματος υγιεινής και ασφάλειας στις ένοπλες δυνάμεις,
- την ανάπτυξη νέων δράσεων στους τομείς υγείας-πρόνοιας,
- την προετοιμασία της απογραφής πληθυσμού που θα πραγματοποιηθεί το 2011 από την ΕΣΥΕ,
- την αναβάθμιση της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης,
- τη χρηματοδότηση των Τοπικών Συμβουλίων Νέων,
- την κάλυψη οικονομικών υποχρεώσεων που απορρέουν από την εφαρμογή της συνθήκης Schengen,
- την έκδοση από την ΕΛΑΣ διαβατηρίων νέου τύπου με απαραβίαστα χαρακτηριστικά ασφαλείας και ενσωματωμένο μικροεπεξεργαστή με τα στοιχεία κατόχου και
- τη συντήρηση του συστήματος ασφαλείας C4I.

Αποδιδόμενοι πόροι

Το υπόλοιπο μέρος των πρωτογενών δαπανών αφορούν αποδόσεις πόρων που εισπράττονται από το Δημόσιο για λογαριασμό τρίτων (ΟΤΑ α' και β' βαθμού, ΟΓΑ, Ταμείο Νομικών, ΕΛΓΑ κ.λπ.). Οι δαπάνες αυτές προβλέπεται να αυξηθούν με ρυθμό 8,4% το 2008.

Τόκοι

Οι δαπάνες για τόκους προβλέπεται να αυξηθούν κατά 7,7% και να διαμορφωθούν στα 10.500 εκατ. ευρώ, ενώ ως ποσοστό του ΑΕΠ θα φθάσουν στο 4,7% από 4,9% το 2006.

Δαπάνες κατά υπουργείο

Στον πίνακα 3.2 εμφανίζονται οι συνολικές πιστώσεις που προβλέπονται στον τακτικό προϋπολογισμό κατά υπουργείο. Στις πιστώσεις αυτές περιλαμβάνονται και αυτές που αφορούν στις αντίστοιχες δραστηριότητες των περιφερειών. Περιλαμβάνονται, επίσης, οι πιστώσεις για τη χρηματοδότηση από τον τακτικό προϋπολογισμό των ΟΤΑ α' και β' βαθμού ανάλογα με τις δραστηριότητες που καλύπτουν.

Η κατανομή των πιστώσεων έγινε με βάση τις κυβερνητικές προτεραιότητες και τα προγράμματα που υλοποιούνται από τους επιμέρους φορείς.

Υπουργείο Εσωτερικών

Η αύξηση των πιστώσεων του προϋπολογισμού οικονομικού έτους 2008 του Υπουργείου Εσωτερικών οφείλεται κυρίως:

- στην κάλυψη των δαπανών μισθοδοσίας των νεοδιοριζόμενων υπαλλήλων κυρίως στις νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τις περιφέρειες και του προσωπικού που μονιμοποιήθηκε σύμφωνα με το π.δ. 164/04,
- στις αμοιβές του προσωπικού μερικής απασχόλησης των ΟΤΑ α' και β' βαθμού και των περιφερειών,
- στις επιπλέον δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού των ΚΕΠ των ΟΤΑ α' και β' βαθμού, λόγω κατάταξης τους σε θέσεις αορίστου χρόνου,
- στην αύξηση των αποδιδόμενων πόρων στους ΟΤΑ α' και β' βαθμού,
- στην εγγραφή αυξημένων πιστώσεων για στέγαση των υπηρεσιών των περιφερειών και την ηλεκτρονική τους διασύνδεση με τις κεντρικές υπηρεσίες μέσω ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος και
- στην εγγραφή αυξημένων πιστώσεων για την υλοποίηση του αναπτυξιακού προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης στην Ανατολική Ευρώπη και στην Κοινοπολιτεία Ανεξαρτήτων Κρατών.

Για την ενίσχυση του αισθήματος της ασφάλειας των πολιτών, την αποτελεσματικότερη αστυνόμευση, τη φύλαξη των ευαίσθητων στόχων και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος θα διατεθούν αυξημένες πιστώσεις για:

- νέους πυροσβέστες, η πρόσληψη των οποίων έχει ήδη δρομολογηθεί,
- τη μισθοδοσία 2.000 νέων ειδικών φρουρών που έχουν ήδη καταταχθεί στην Ελληνική Αστυνομία από τα μέσα του τρέχοντος έτους,
- τη χορήγηση ατομικών εφοδίων και σύγχρονου ειδικού πυροσβεστικού εξοπλισμού ασφαλείας στο εποχικό πυροσβεστικό προσωπικό,
- τη συντήρηση και πτητική υποστήριξη των εναέριων μέσων δασοπυρόσβεσης,
- τις αυξημένες ανάγκες συντήρησης και τεχνικής υποστήριξης του στόλου των αστυνομικών και πυροσβεστικών οχημάτων,
- τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των κρατούμενων στις αστυνομικές αρχές,
- τη λειτουργία και συντήρηση του συστήματος ασφαλείας C4I,
- την έκδοση από την ΕΛΑΣ των νέου τύπου διαβατηρίων με απαραβίαστα χαρακτηριστικά ασφαλείας και ενσωματωμένο μικροεπεξεργαστή και
- τις δαπάνες οργάνωσης και στελέχωσης της Ελληνικής Αγροφυλακής που ήδη ξεκίνησε τη λειτουργία της τον Αύγουστο του 2007.

Στην αύξηση των πιστώσεων του τομέα δημόσιας τάξης συμβάλλουν οι σημαντικές αυξήσεις που θα προκύψουν στις αποδοχές του ένστολου προσωπικού με την εφαρμογή του νέου μισθολογίου που προωθείται, η αύξηση του επιδόματος ειδικών συνθηκών και η χορήγηση επιδόματος αυξημένης ετοιμότητας στο εποχικό πυροσβεστικό προσωπικό.

Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας

Οι συνολικές πιστώσεις που προβλέπονται για το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας αυξάνονται σημαντικά κατά 11,2% σε σχέση με τις αντίστοιχες πιστώσεις του προηγούμενου έτους.

Με τις αυξημένες αυτές πιστώσεις θα καλυφθούν:

- η αύξηση της βασικής σύνταξης του ΟΓΑ κατά 52,25 ευρώ μηνιαίως,
- η αύξηση του ΕΚΑΣ κατά 35 ευρώ μηνιαίως,
- η αύξηση του επιδόματος ανεργίας κατά 36,5 ευρώ μηνιαίως,
- η συμμετοχή του κράτους στην τριμερή χρηματοδότηση της κοινωνικής ασφάλισης,
- η επιστροφή στους συνταξιούχους της 4ης και 5ης δόσης της εισφοράς υπέρ ΛΑΦΚΑ,
- η χρηματοδότηση των προγραμμάτων απασχόλησης και καταπολέμησης της ανεργίας και
- οι ανάγκες των ασφαλιστικών ταμείων.

Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Ο προϋπολογισμός του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κατά το 2008 εμφανίζει έναντι του 2007 αύξηση κατά 9,4%. Η αύξηση αυτή θα καλύψει:

- τη μισθοδοσία του ιατρικού, νοσηλευτικού και διοικητικού προσωπικού των νοσοκομείων και ιδρυμάτων πρόνοιας που προσλήφθηκε το 2007 καθώς και εκείνου που θα προσληφθεί το 2008,
- τις δαπάνες περίθαλψης των ασφαλισμένων του ΟΠΑΔ,
- τις δαπάνες συνέχισης των προγραμμάτων ψυχικής υγείας,
- τη χορήγηση του πολυτεκνικού επιδόματος και στις τρίτεκνες οικογένειες,
- την αύξηση των επιδομάτων και βοηθημάτων υγείας των ατόμων με ειδικές ανάγκες και
- την επέκταση του επιδόματος των νεφροπαθών και σε άλλες κατηγορίες ατόμων με μεταμόσχευση (καρδιάς, ήπατος κ.λπ.).

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων

Οι πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων εμφανίζονται αυξημένες κατά 6,5% έναντι του 2007. Τα αυξημένα αυτά κονδύλια θα καλύψουν:

- τη μισθοδοσία του σημαντικού αριθμού εκπαιδευτικών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που προσλήφθηκαν κατά το τρέχον έτος για τη στελέχωση των σχολικών μονάδων,
- την αύξηση του ειδικού επιδόματος των εκπαιδευτικών,
- τις δαπάνες αναβάθμισης της εκκλησιαστικής εκπαίδευσης,
- την επέκταση του θεσμού των ολοήμερων σχολείων,
- τις δαπάνες επέκτασης του προγράμματος διδασκαλίας δεύτερης ξένης γλώσσας στο δημοτικό σχολείο,
- τις δαπάνες διασύνδεσης των σχολικών μονάδων με το πανελλήνιο σχολικό δίκτυο και
- τη συνέχιση του προγράμματος ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στο εξωτερικό.

Πίνακας 3.2 Δαπάνες τακτικού προϋπολογισμού κατά υπουργείο (σε εκατ. ευρώ)								
Υπουργεία-φορείς	2005	2006	2007		2008	Μεταβολή %		
	Πραγμ/σεις	Πραγμ/σεις	Προϋπ/σμός	Εκτιμ.πραγμ.	Προβλέψεις	2006/05	2007/06	2008/07
Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας	7.017	7.420	8.539	8.487	9.435	5,7	14,4	11,2
Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων	5.646	5.994	6.461	6.441	6.861	6,2	7,5	6,5
Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	4.950	5.122	5.476	5.497	6.015	3,5	7,3	9,4
Εθνικής Άμυνας	3.494	3.665	3.879	3.881	4.205	4,9	5,9	8,3
Εσωτερικών	4.928	5.190	5.635	5.560	6.043	5,3	7,1	8,7
π. Εσωτερικών Δημ. Διοίκησης και Αποκέντρωσης	3.123	3.356	3.565	3.571	3.870	7,5	6,4	8,4
π. Δημόσιας Τάξης	1.805	1.835	2.070	1.990	2.174	1,6	8,4	9,3
Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	1.070	1.193	1.332	1.308	1.458	11,5	9,6	11,5
Επιδότησεις Γεωργίας	634	694	744	744	810	9,5	7,2	8,8
Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής	1.098	1.171	1.215	1.293	1.407	6,7	10,4	8,8
π. Εμπορικής Ναυτιλίας	1.073	1.144	1.182	1.261	1.372	6,6	10,2	8,9
(Επιχ. NAT-ΕΚΑΣ)	(847)	(910)	(925)	(1.012)	(1.100)	(7,4)	(11,2)	(8,7)
π. Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής	25	27	33	33	35	8,4	20,8	5,7
Οικονομίας και Οικονομικών	825	871	886	943	1.016	5,6	8,2	7,8
Δικαιοσύνης	490	500	551	532	573	2,0	6,5	7,6
Εξωτερικών	400	385	445	419	442	-3,9	8,9	5,5
Μεταφορών – Επικοινωνιών	328	335	351	348	366	2,2	3,8	5,2
Συγκοινωνιακοί φορείς	213	220	224	224	235	3,3	1,8	4,9
Πολιτισμού	272	311	336	336	356	14,2	8,2	5,9
ΠΕΧΩΔΕ	197	196	211	204	212	-0,6	4,1	4,2
Ανάπτυξης	172	178	197	200	210	3,8	11,8	5,3
Γ.Γ. Επικοινωνίας και Ενημέρωσης	89	91	99	100	103	2,2	9,5	3,7
Τουριστικής Ανάπτυξης	58	60	66	64	66	3,3	6,1	4,5
Μακεδονίας – Θράκης	15	17	20	19	21	10,3	13,8	12,0
Προεδρία Δημοκρατίας	4	4	5	5	5	9,1	16,2	6,5
Βουλή	158	174	190	195	212	10,1	12,3	8,6
Γενικές κρατικές δαπάνες	7.186	7.190	7.716	7.814	8.711	0,1	8,7	11,5
Δαπάνες εκλογών		124		134			8,1	
Μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες	66	259		1.213				
Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας		32						
Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης	2	42		88				
Πολιτισμού	17	28		26				
Εθνικής Άμυνας				32				
Εσωτερικών	4	44		136				
(π. Εσωτερικών, Δημ. Δ/σης και Αποκ/σης)		(29)		(36)				
(π. Δημόσιας Τάξης)	(4)	(16)		(100)				
Οικονομίας και Οικονομικών		8		622				
Γενικές κρατικές δαπάνες				229				
Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων	5	16		17				
Εξωτερικών		27		6				
Μεταφορών – Επικοινωνιών	10	19		10				
ΠΕΧΩΔΕ								
Γ.Γ. Επικοινωνίας και Ενημέρωσης	12	9		13				
Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτ. Πολιτικής				2				
(π. Αιγαίου και Νησιωτ. Πολιτικής)				(2)				
Ανάπτυξης	16	33		21				
Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων				11				
Μακεδονίας – Θράκης		1		1				
Αντικριζόμενες δαπάνες (σε ύψος)	100	79		86				
Υπουργείο Μεταφορών (ΤΕΑΑ)	99	78		84				
Ανάπτυξης	2	2		2				
I. Σύνολο πρωτογενών δαπανών ΤΠ	38.566	40.527	43.610	45.077	47.718	5,1	11,2	5,9
Μη επαναλαμβανόμενες δαπάνες ⁽¹⁾	345							
II. Τόκοι	9.774	9.589	9.750	9.750	10.500	-1,9	1,7	7,7
III. Σύνολο δαπανών ΤΠ (πλην χρεολυσίων)	48.684	50.116	53.360	54.827	58.218	2,9	9,4	6,2
IV. Χρεολύσια	21.752	16.954	24.247	23.542	26.211	-22,1	38,9	11,3
V. Εξοπλιστικά προγράμματα Υπ. Εθν. Άμυνας⁽³⁾	1.394	2.076⁽²⁾	1.700	1.700	1.800	48,9	-18,1	5,9

(1) Αφορά τακτοποίηση παλαιότερης οφειλής του Ελληνικού Δημοσίου προς την ΑΤΕ.

(2) Περιλαμβάνεται και ποσό ύψους 584 εκατ. ευρώ, το οποίο ενώ έχει εκταμιευθεί δεν έχουν εκδοθεί τα σχετικά συμψηφιστικά εντάλματα.

(3) Τα μεγέθη είναι σε ταμειακή βάση και δεν είναι συγκρίσιμα με τα στοιχεία του πίνακα 2.2. Τα μεγέθη του πίνακα 2.2, από το έτος 2006 και εφεξής, αφορούν τις παραλαβές στρατιωτικού υλικού.

Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

Κατά το 2008, οι πιστώσεις του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας είναι αυξημένες κατά 8,3% έναντι του 2007. Από τους πόρους αυτούς θα καλυφθούν πρόσθετες δαπάνες που προκαλούνται κυρίως από:

- την εφαρμογή νέου μισθολογίου στο στρατιωτικό προσωπικό,
- την ολοκλήρωση του προγράμματος πρόσληψης επαγγελματιών οπλιτών,
- την εκπλήρωση διασυμμαχικών υποχρεώσεων της χώρας,
- τη συντήρηση των οπλικών συστημάτων για τη διασφάλιση της αξιοπιστίας τους και
- τη συνέχιση του εξοπλιστικού προγράμματος των ενόπλων δυνάμεων.

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Οι πιστώσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και αυτές που αφορούν δραστηριότητες που υλοποιούνται από τις περιφέρειες, είναι σημαντικά αυξημένες (11,5%), έναντι των αντίστοιχων πιστώσεων του 2007.

Πίνακας 3.3 Οικονομικές ενισχύσεις στον αγροτικό τομέα (σε εκατ. ευρώ)						
	2006	2007		2008	Μεταβολή %	
	Πραγματ.	Προϋπ.	Εκτ.πραγμ.	Προβλέψεις	2007/06	2008/06
Από εθνικούς πόρους	4.412	5.316	5.240	6.107	18,8	16,5
Εθνικές ενισχύσεις προσανατολισμού και διαρθρώσεων	4	5	5	5	48,5	0,0
Οικονομικές ενισχύσεις με ευρωπαϊκή συμμετοχή	449	479	479	549	6,6	14,6
Εθνική συμμετοχή προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από ΕΕ	20	14	14	15	-27,2	4,2
Κάλυψη ελλείμματος Ειδικού Λογ/σμού Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ)	221	245	245	174	10,9	-29,0
Επιδότησεις επιτοκίων	35	37	38	40	9,2	5,3
Πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων	463	657	446	560	-3,7	25,6
Συντάξεις ΟΓΑ	2.790	3.502	3.500	4.200	25,4	20,0
Πληρωμές μέσω ΕΛΓΑ	420	366	500	550	19,2	10,0
(Αποζημιώσεις ΕΛΓΑ)	(264)	(226)	(360)	(400)	(36,4)	(11,1)
(Ενισχύσεις ΠΣΕΑ)	(156)	(140)	(140)	(150)	(-10,0)	(7,1)
Επιστροφή ειδικού φόρου κατανάλωσης καυσίμων	10	11	13	14	25,0	8,0
Από ΕΕ (FEOGA - Εγγυήσεις)	2.913	2.503	2.503	2.731	-14,1	9,1
Γενικό σύνολο οικονομικών ενισχύσεων στον αγροτικό τομέα	7.325	7.819	7.743	8.328	5,7	14,1

Οι αυξημένες αυτές πιστώσεις θα καλύψουν κυρίως τις δαπάνες:

- καταβολής επιδοτήσεων και ενισχύσεων στη γεωργία,
- υλοποίησης αγροπεριβαλλοντικών προγραμμάτων και προγραμμάτων πρόωρης συνταξιοδότησης, εξισωτικής αποζημίωσης και αναδασώσεων,

- εφαρμογής της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής,
- προώθησης και προβολής των ελληνικών αγροτικών προϊόντων,
- ενθάρρυνσης της καλλιέργειας βιολογικών προϊόντων και καλλιεργειών ολοκληρωμένης διαχείρισης,
- στήριξης της αγροτικής έρευνας,
- υλοποίησης προγραμμάτων προστασίας της αγροτικής παραγωγής και του δασικού πλούτου της χώρας και
- έγκαιρης καταβολής αποζημιώσεων στους αγρότες που έχουν πληγεί από φυσικές καταστροφές.

Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων

Οι πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων κατά το 2008 θα καλύψουν:

- τις ανάγκες των εποπτευόμενων φορέων (ΟΚΧΕ, ΟΑΣΠ, ΙΤΣΑΚ, ΙΟΚ, ΕΥΔΑΠ παγίων και ΕΥΑΘ παγίων) για λειτουργικές δαπάνες και δαπάνες μισθοδοσίας του προσωπικού τους,
- τις δαπάνες ειδικής πρόσθετης αμοιβής των επιθεωρητών περιβάλλοντος,
- τις αποδόσεις εσόδων στο ΕΤΕΡΠΣ και στην ΤΕΟ ΑΕ,
- τις υποχρεώσεις εισφορών – συνδρομών σε διεθνείς οργανισμούς και
- τις λειτουργικές δαπάνες των νέων υπηρεσιών υδάτων.

Υπουργείο Ανάπτυξης

Οι επιπλέον πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Ανάπτυξης κατά το 2008 θα διατεθούν για:

- την πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού για την αποτελεσματικότερη λειτουργία των υπηρεσιών του,
- τις αυξημένες δαπάνες που απορρέουν από διεθνείς συμβάσεις και εισφορές της χώρας μας σε διεθνείς οργανισμούς,
- την αναβάθμιση των υπηρεσιών έρευνας, μέσω της αξιολόγησης των ερευνητικών φορέων με σκοπό την επίτευξη μακροχρόνιας ανταγωνιστικότητας, την αύξηση της απασχόλησης και την επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης,
- τις δαπάνες ελέγχου της αγοράς για την πάταξη της αισχροκέρδειας και τον περιορισμό της ακρίβειας και
- την ενημέρωση για την προστασία των καταναλωτών.

Υπουργείο Πολιτισμού

Οι πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Πολιτισμού κατά το 2008 θα καλύψουν:

- την πρόσληψη προσωπικού για τη στελέχωση των νέων υπηρεσιών του υπουργείου, των μουσείων και των αρχαιολογικών χώρων,
- τις αυξημένες λειτουργικές ανάγκες των νέων περιφερειακών υπηρεσιών του υπουργείου και του νέου Μουσείου της Ακρόπολης και

- τις δαπάνες προετοιμασίας της ολυμπιακής ομάδας ενόψει των ολυμπιακών αγώνων που θα διεξαχθούν στο Πεκίνο το 2008.

Υπουργείο Εξωτερικών

Ο προϋπολογισμός του Υπουργείου Εξωτερικών θα καλύψει κυρίως:

- τη μισθοδοσία του προσωπικού που υπηρετεί τόσο στην κεντρική υπηρεσία όσο και στις αρχές εξωτερικού και την αύξηση του επιδόματος αλλοδαπής,
- τις εισφορές σε διεθνείς οργανισμούς και τη συνεισφορά της χώρας μας στις δαπάνες των ειρηνευτικών αποστολών,
- τη δαπάνη ίδρυσης νέων διπλωματικών και εμπορικών αρχών στο εξωτερικό,
- τις λειτουργικές δαπάνες των διπλωματικών αρχών και των γραφείων εξωτερικού εμπορίου,
- τις δαπάνες παροχής διμερούς αναπτυξιακής βοήθειας και
- τα προγράμματα και τις δράσεις για τον απόδημο ελληνισμό.

Υπουργείο Δικαιοσύνης

Οι προβλεπόμενες πιστώσεις στον προϋπολογισμό του Υπουργείου Δικαιοσύνης για το έτος 2008 είναι αυξημένες κατά 7,6% σε σχέση με το τρέχον έτος, προκειμένου να αντιμετωπιστούν:

- οι αποδοχές από το διορισμό των αποφοίτων της Σχολής Δικαστών, των υπαλλήλων που θα προσληφθούν στην ιατροδικαστική υπηρεσία, στα νέα καταστήματα κράτησης (Τρίκαλα, Δομοκός, Γρεβενά, Θήβα), στα υποθηκοφυλακεία και στα δικαστήρια,
- οι αυξημένες λειτουργικές ανάγκες των σωφρονιστικών υπηρεσιών, οι αμοιβές για την παροχή νομικής βοήθειας σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος και οι αμοιβές πραγματογνωμόνων και αυτεπάγγελα διορισμένων δικηγόρων και
- οι ανάγκες βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης στα σωφρονιστικά καταστήματα και καταστήματα κράτησης της χώρας.

Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής

Οι αυξημένες πιστώσεις του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής θα καλύψουν:

- την αύξηση των αποδοχών των λιμενικών με την εφαρμογή νέου μισθολογίου και τη χορήγηση αυξημένου επιδόματος ειδικών συνθηκών,
- την αύξηση του ΕΚΑΣ των συνταξιούχων ναυτικών,
- τα ελλείμματα του Ναυτικού Απομαχικού Ταμείου (ΝΑΤ), του Οίκου Ναύτου (ΚΑΑΝ) και του Κλάδου Επικουρικής Ασφάλισης Ναυτικών (ΚΕΑΝ),
- τις δαπάνες επιδότησης των άγονων γραμμών,
- τις αυξημένες ανάγκες χρηματοδότησης δράσεων που συνδέονται με τον πολιτισμό, τον αθλητισμό, την προστασία της εθνικής κληρονομιάς και της αρχιτεκτονικής των νησιωτικών περιοχών και
- την προβολή της νησιωτικής Ελλάδας στο εξωτερικό.

Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης

Για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης προβλέπονται και στον προϋπολογισμό του 2008 σημαντικά κονδύλια.

Από τις πιστώσεις αυτές θα καλυφθούν:

- η μισθοδοσία του προσωπικού του υπουργείου, το οποίο αυξήθηκε σημαντικά προκειμένου να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στο ρόλο του,
- η ενίσχυση του ΕΟΤ με στόχο την ανάδειξή του σε βασικό μηχανισμό υλοποίησης της τουριστικής πολιτικής και
- η ενίσχυση του Οργανισμού Τουριστικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΟΤΕΚ) για την υλοποίηση των εκπαιδευτικών του δράσεων.

Υπουργείο Μακεδονίας – Θράκης

Η σημαντική αύξηση που παρουσιάζει ο προϋπολογισμός του Υπουργείου Μακεδονίας-Θράκης συνδέεται με την αλλαγή της δομής του και την αναβάθμιση του ρόλου του στο νευραλγικό γεωγραφικό χώρο που καλύπτει.

Ειδικότερα, οι αυξημένες πιστώσεις θα χρηματοδοτήσουν δράσεις που συνδέονται με τον εκσυγχρονισμό της περιοχής και την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, ιδιαίτερα των ορεινών και παραμεθόριων περιοχών.

Επίσης, χρηματοδοτούνται δράσεις και προγράμματα που συνδέονται με τη στήριξη της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης, την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής, αλλά και τη δημιουργία υποδομών για την επιτάχυνση της οικονομικής ανάπτυξης μέσω της προώθησης και προσέλκυσης καινοτόμων επιχειρήσεων στην περιοχή.

Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών

Οι αυξημένες πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών συνδέονται κυρίως με την αντισταθμιστική καταβολή στους συγκοινωνιακούς φορείς (ΟΑΣΑ, ΟΑΣΘ) και την πρόσληψη εξειδικευμένου, αλλά και εποχικού προσωπικού, από την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας, προκειμένου να καλυφθούν οι συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες των αεροδρομίων.

Επισημαίνεται ότι, για την εύρυθμη λειτουργία των αεροδρομίων, την εκτέλεση των απαραίτητων έργων συντήρησης και βελτίωσής τους, καθώς και την προμήθεια υψηλής τεχνολογίας συστημάτων, ο προϋπολογισμός της ΥΠΑ ενισχύεται κατά τη διάρκεια του έτους και από τα τέλη εκσυγχρονισμού και ανάπτυξης αεροδρομίων.

Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας και Ενημέρωσης

Οι πιστώσεις που προβλέπονται στον προϋπολογισμό της Γενικής Γραμματείας Επικοινωνίας και Ενημέρωσης για το οικονομικό έτος 2008 θα καλύψουν κυρίως:

- την αύξηση των δαπανών για μισθοδοσία από την πρόσληψη νέων υπαλλήλων στο ΕΣΡ, καθώς και την αύξηση του επιδόματος αλλοδαπής του προσωπικού που υπηρετεί στα γραφεία τύπου του εξωτερικού,
- την αύξηση της δαπάνης διακίνησης του ημερήσιου και περιοδικού τύπου,
- τις δαπάνες προβολής των εθνικών θεμάτων και
- την αύξηση της επιχορήγησης του Εθνικού Οπτικοακουστικού Αρχείου για την κάλυψη των λειτουργικών του δαπανών.

3. Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ)

Το συνολικό ύψος του ορίου πληρωμών του ΠΔΕ 2008 θα φθάσει τα 9.200 εκατ. ευρώ. Το ποσό αυτό κατανέμεται σε 6.700 εκατ. ευρώ για την προώθηση των έργων που συγχρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε 2.500 εκατ. ευρώ για τα έργα που χρηματοδοτούνται αποκλειστικά από εθνικούς πόρους (πίνακες 2.5 και 2.6).

4. Προϋπολογισμός προγραμμάτων

Στο πλαίσιο των δεσμεύσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών για υιοθέτηση προϋπολογισμού προγραμμάτων, ο κρατικός προϋπολογισμός του 2008, θα συνοδεύεται από ειδική έκδοση που θα περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

Παρουσίαση του κρατικού προϋπολογισμού σε λειτουργίες και προγράμματα υπό την μορφή ενός εθνικού σχεδίου προγραμμάτων.

Συγκεκριμένα το εθνικό σχέδιο προγραμμάτων αναπτύσσεται σε λειτουργίες και προγράμματα τα οποία καλύπτουν τις δράσεις του κράτους σε κεντρικό επίπεδο. Στον πρώτο βαθμό καταγράφονται οι λειτουργίες και σε δεύτερο βαθμό αναπτύσσονται προγράμματα που περιλαμβάνουν το σύνολο των εσόδων αλλά και των χρηματοδοτήσεων του κρατικού προϋπολογισμού. Τα προγράμματα αναπτύχθηκαν και εντάχθηκαν στις λειτουργίες αφού ελήφθη υπόψη ο σκοπός, το είδος και η φύση των δαπανών, όπως αυτές αποτυπώνονται στον κρατικό προϋπολογισμό (τακτικός και πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων).

Περιγραφή των προγραμμάτων

Θα περιλαμβάνεται μια πρώτη προσπάθεια περιγραφής του περιεχομένου κάθε προγράμματος. Δίνεται μια συνοπτική, αλλά όσο το δυνατόν σαφέστερη, αναφορά των δράσεων του κράτους, κατηγοριοποιημένων σε προγράμματα.

Κάθε υπουργείο μπορεί να συμμετέχει σε μία ή περισσότερες από τις λειτουργίες του εθνικού σχεδίου προγραμμάτων.

Πιλοτικός σχεδιασμός

Θα παρουσιασθεί περαιτέρω ανάλυση των προγραμμάτων σε δράσεις της λειτουργίας «Πολιτισμός, θρησκεία, αθλητισμός». Παράλληλα θα αποτυπωθούν, κατά δράση, και οι πηγές χρη-

ματοδότησής τους, από τακτικό προϋπολογισμό, πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων και από ειδικούς λογαριασμούς.

Στόχος του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών είναι η ειδική αυτή έκδοση να αποτελέσει εντός του 2008:

- το πρώτο βήμα ενημέρωσης των φορέων για τις αλλαγές που θα επιφέρει ο νέος τρόπος κατάρτισης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού και
- βάση διαλόγου με τα υπουργεία και τους λοιπούς φορείς προκειμένου να βελτιωθεί και να αναλυθεί περαιτέρω το εθνικό σχέδιο προγραμμάτων.

Επίσης εντός του 2008 θα ολοκληρωθεί:

- η λήψη αποφάσεων όσον αφορά στην έκταση των μεταρρυθμίσεων και στις αναγκαίες τροποποιήσεις του θεσμικού πλαισίου καθώς και
- ο καθορισμός χρονοδιαγράμματος εντός του οποίου θα υλοποιηθούν οι σχετικές μεταρρυθμίσεις.

Γενικά με την εφαρμογή προϋπολογισμού προγραμμάτων τίθενται οι εξής στρατηγικοί στόχοι:

- ενιαία απεικόνιση τακτικού προϋπολογισμού, προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων και ειδικών λογαριασμών,
- δυνατότητα προσδιορισμού του κόστους ενός προγράμματος-δράσης και ειδικά όταν υλοποιείται από περισσότερους του ενός φορείς,
- διευκόλυνση της αξιολόγησης μίας δράσης και προσδιορισμός της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητάς της,
- ενίσχυση της υπευθυνότητας των φορέων,
- επίτευξη αποκέντρωσης της ευθύνης για την ορθή δημοσιονομική διαχείριση,
- ουσιαστικός έλεγχος των δημοσίων δαπανών.

ΧΡΗΜΑΤΟΡΡΟΕΣ ΜΕΤΑΞΥ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Το δημοσιονομικό όφελος της Ελλάδας από τον κοινοτικό προϋπολογισμό διαμορφώθηκε στα 4.561 εκατ. ευρώ για το 2006, αντιπροσωπεύοντας το 2,3% του ΑΕΠ. Για το 2007 εκτιμάται σε 4.718 εκατ. ευρώ, ή ποσοστό επίσης 2,3% του ΑΕΠ. Η σχέση απολήψεων/αποδόσεων για το 2007 αναμένεται να διαμορφωθεί στο 3:1. Για το έτος 2008 η σχέση απολήψεων/αποδόσεων αναμένεται να κυμανθεί στα ίδια περίπου επίπεδα, αν και σε απόλυτα ποσά, σε σχέση με τις εκτιμήσεις για το 2007, το δημοσιονομικό όφελος της χώρας προβλέπεται να ενισχυθεί κατά 332 εκατ. ευρώ, ανερχόμενο στα 5.050 εκατ. ευρώ.

Το 2008 είναι το δεύτερο έτος του νέου δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ για την περίοδο 2007-2013, το οποίο ενσωματώνει και τις αλλαγές που συμφωνήθηκαν σε ό,τι αφορά το περιεχόμενό του, δίνοντας έμφαση στη σύνδεση των επιμέρους κατηγοριών δαπανών του με την προώθηση και υλοποίηση της στρατηγικής της Λισσαβόνας.

Οι πόροι που προέρχονται από την ΕΕ απορροφώνται:

- από τον αγροτικό τομέα (51,5% το 2006), μέσω εισοδηματικών ενισχύσεων σε γεωργούς και κτηνοτρόφους αλλά και μέσω προγραμμάτων για την αγροτική ανάπτυξη και την ενίσχυση της υπαίθρου και του πληθυσμού της και
- από τους υπόλοιπους τομείς της οικονομίας με τη χρηματοδότηση προγραμμάτων υποδομών, κατάρτισης κ.λπ. και στόχο τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, την αύξηση της παραγωγικότητας και της απασχόλησης, συμβάλλοντας έτσι αποφασιστικά στην επίτευξη της ουσιαστικής σύγκλισης.

1. Χρηματικές ροές με την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2007

Απολήψεις

Οι εισροές από την ΕΕ κατά το έτος 2007 εκτιμώνται σε 7.077 εκατ. ευρώ, παρουσιάζοντας αύξηση κατά 5,1%, έναντι του 2006.

Τακτικός προϋπολογισμός

Οι απολήψεις του τακτικού προϋπολογισμού αναμένεται να διαμορφωθούν στα 323 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας άνοδο κατά 38% σε σχέση με το 2006, κυρίως λόγω της αύξησης των απολήψεων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) που καλύπτει τη χρηματοδότηση των μέτρων αγροτικής ανάπτυξης. Μέσω του τακτικού προϋπολογισμού συγχρηματοδοτούνται από την ΕΕ προγράμματα και δράσεις, όπως πρόωρη συνταξιοδότηση, στήριξη ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, δάσωση, περιβάλλον κ.λπ.

Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων

Οι απολήψεις μέσω του ΠΔΕ εκτιμάται ότι θα διαμορφωθούν στο ύψος των 4.250 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 19,3% σε σύγκριση με το 2006. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στις απολήψεις από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), λόγω της εκτιμώμενης ταχύτερης υλοποίησης των έργων, αλλά και των προκαταβολών για τα προγράμματα της περιόδου 2007-2013.

Πίνακας 4.1 Χρηματορροές μεταξύ Ελλάδας και ΕΕ 2005-2008
(σε εκατ. ευρώ)

	2005	2006	2007		2008	2006/05	2007/06	2008/07
	Πραγ/σεις	Πραγ/σεις	Προϋπ/σμός	Εκτιμήσεις πραγμ/σεών	Προβλέψεις	Μεταβολή%		
Αποδόσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση (I)	2.224	2.172	2.337	2.359	2.502	-2,4	8,6	6,1
Ίδιοι κοινοτικοί πόροι	1.901	1.961	2.073	2.102	2.232	3,2	7,2	6,2
Δασμοί ΚΕΔ και αντιντάμπινγκ	250	258	265	308	307	3,2	19,4	-0,3
Γεωργικές εισφορές	12	12	11	10	10	-4,0	-13,2	0,0
Εισφορές ζάχαρης και ισογλυκόζης	4	3	4	0	2	-23,8	0,0	
Συνεισφορές βάσει ΦΠΑ	424	467	493	486	493	10,1	4,1	8,6
Συνεισφορές βάσει ΑΕΕ	1.211	1.269	1.300	1.298	1.385	0,9	6,2	6,7
Λοιπές συνεισφορές-επιστροφές	290	177	224	217	230	-39,0	22,7	6,0
Πρόσθετες έκτακτες συνεισφορές	41	2	14	7	10	-94,6	216,7	42,9
Επιστροφές από ανεκτέλεστα προγράμματα	249	175	210	210	220	-29,8	20,2	4,8
Λοιπές συνεισφορές εκτός προϋπολογισμού ΕΕ	33	33	40	40	40	1,1	19,9	0,0
Συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης	33	33	40	40	40	1,1	19,9	0,0
Απολήψεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση (II)	5.455	6.733	6.652	7.077	7.552	23,4	5,1	6,7
Τακτικός προϋπολογισμός	109	234	396	323	543	114,7	38,0	68,1
Έξοδα είσπραξης παραδοσιακών ιδίων πόρων	67	68	70	79	80	1,7	16,0	1,3
Απολήψεις ΕΓΤΑΑ	37	159	319	236	454	329,7	48,4	92,4
Λοιπές απολήψεις	5	7	7	8	9	40,0	14,3	12,5
Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων	2.623	3.563	3.750	4.250	4.270	35,8	19,3	0,5
Απολήψεις ΕΤΠΑ	1.339	2.127	2.300	2.780	2.559	58,9	30,7	-7,9
Απολήψεις ΕΓΤΑΑ	375	381	400	506	402	1,6	32,8	-20,6
Απολήψεις ΕΤΑ	22	18	35	35	41	-17,6	93,1	17,1
Απολήψεις ΕΚΤ	576	552	600	653	858	-4,1	18,3	31,4
Απολήψεις Ταμείο Συνοχής	311	482	415	275	310	54,8	-42,9	12,7
Απολήψεις Ταμείο Αλληλεγγύης ΕΕ					100			
Λοιπές απολήψεις		3		1			-69,6	0,0
Προϋπολογισμός ΕΛΕΓΕΠ	2.718	2.913	2.503	2.503	2.731	7,2	-14,1	9,1
Απολήψεις από ΕΓΤΕ	2.718	2.913	2.503	2.503	2.731	7,2	-14,1	9,1
Προϋπολογισμός Τρίτων	5	23	3	1	8	363,2	-95,7	700,0
Απολήψεις ΕΤΠΑ	2	19	2		2	831,5	0,0	0,0
Απολήψεις Ταμείο Συνοχής		1						
Απολήψεις ΕΖΕΣ	3	3	1	1	6	3,1	-67,7	500,0
Δημοσιονομικό όφελος (II-I)	3.231	4.561	4.315	4.718	5.050	41,2	3,4	7,0
(ως % του ΑΕΠ)	1,8	2,3	2,1	2,3	2,3			

Προϋπολογισμός ΕΛΕΓΕΠ

Μέσω του προϋπολογισμού ΕΛΕΓΕΠ χρηματοδοτούνται κυρίως άμεσες εισοδηματικές ενισχύσεις στον αγροτικό πληθυσμό, με βάση τη συμφωνία για την αναθεώρηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) το 2003, και ειδικότερα για τα μεσογειακά προϊόντα (καπνός, ελαιόλαδο, βαμβάκι) τον Απρίλιο του 2004. Οι εισροές από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) αναμένεται να ανέλθουν στο ποσό των 2.503 εκατ. ευρώ.

Αποδόσεις

Οι συνολικές αποδόσεις της χώρας μας στον κοινοτικό προϋπολογισμό εκτιμάται ότι θα ανέλθουν σε 2.359 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 8,6% σε σχέση με το 2006. Η αύξηση αυτή αφορά στις αποδόσεις στον κοινοτικό προϋπολογισμό των παραδοσιακών ιδίων πόρων, με βάση το κοινό εξωτερικό δασμολόγιο, λόγω εκτιμώμενης αύξησης των εισαγωγών προϊόντων από τρίτες χώρες.

Δημοσιονομικό όφελος

Το δημοσιονομικό όφελος για το 2007 εκτιμάται στα 4.718 εκατ. ευρώ (2,3% του ΑΕΠ).

2. Χρηματικές ροές με την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2008

Οι προβλέψεις για τις απολήψεις και τις αποδόσεις της χώρας από και προς την ΕΕ κατά το οικονομικό έτος 2008, βασίζονται στο σχέδιο προϋπολογισμού της ΕΕ του έτους αυτού, στην υλοποίηση των προγραμμάτων του Γ' ΚΠΣ κατά το τελευταίο έτος, στις εισροές που αναμένονται στον προϋπολογισμό ΕΛΕΓΕΠ, καθώς και στις προκαταβολές για την εκκίνηση των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ, στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου 2007-2013.

Απολήψεις

Οι απολήψεις από την ΕΕ κατά το έτος 2008 αναμένεται να ανέλθουν στα 7.552 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 6,7% έναντι του 2007.

Τακτικός προϋπολογισμός

Προβλέπονται εισροές 543 εκατ. ευρώ (αύξηση 68,1% σε σχέση με το 2007), οι οποίες αφορούν κυρίως τη χρηματοδότηση μέτρων αγροτικής ανάπτυξης από το ΕΓΤΑΑ.

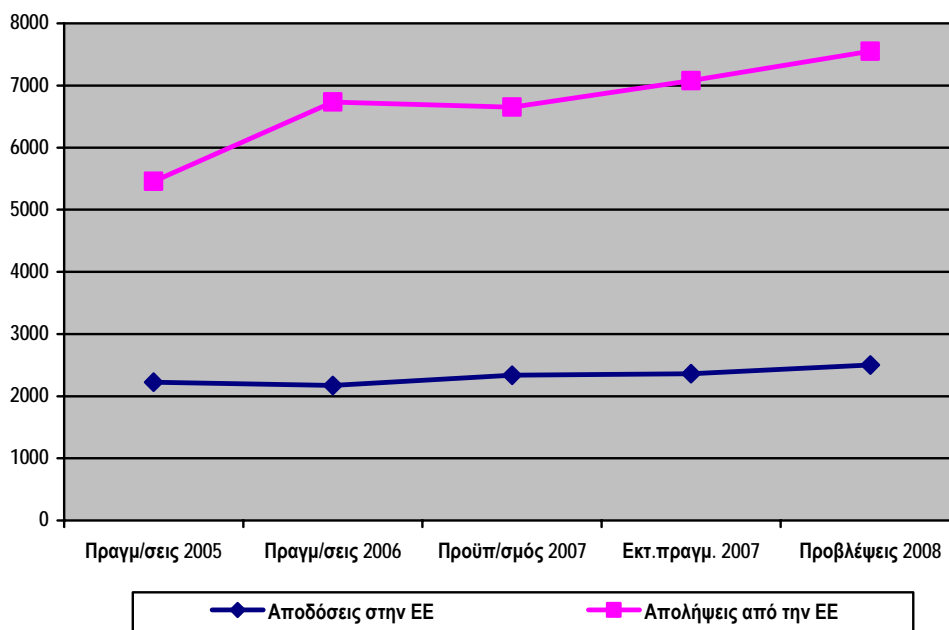
Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων

Οι πόροι του ΠΔΕ προβλέπονται σε 4.270 εκατ. ευρώ, που αντιστοιχούν στο 56,5% των συνολικών εισροών από την ΕΕ, σημειώνοντας οριακή αύξηση 0,5% σε σχέση με το 2007. Από το ΕΤΠΑ αναμένονται 2.559 εκατ. ευρώ, από το Ταμείο Συνοχής 310 εκατ. ευρώ, ενώ αναμένονται και 100 εκατ. ευρώ από το Ταμείο Αλληλεγγύης της ΕΕ για την αποκατάσταση ζημιών από τις πρόσφατες πυρκαγιές.

Προϋπολογισμός ΕΛΕΓΕΠ

Οι απολήψεις του προϋπολογισμού ΕΛΕΓΕΠ, από το ΕΓΤΕ, προβλέπεται ότι θα ανέλθουν σε 2.731 εκατ. ευρώ ποσό που αντιπροσωπεύει το 36,2% των συνολικών εισπράξεων από την ΕΕ για το 2008. Οι απολήψεις του ΕΛΕΓΕΠ είναι αυξημένες κατά 9,1% σε σχέση με το 2007.

Διάγραμμα 4.1 Χρηματικές ροές Ελλάδας-ΕΕ για την περίοδο 2005-2008

Αποδόσεις

Οι αποδόσεις στον κοινοτικό προϋπολογισμό το 2008 προβλέπονται σε 2.502 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 6,1% σε σχέση με το 2007.

Δημοσιονομικό όφελος

Το δημοσιονομικό όφελος για το 2008 προβλέπεται στα 5.050 εκατ. ευρώ, αυξημένο κατά 7%, σε σχέση με το εκτιμώμενο όφελος του 2007. Το προβλεπόμενο αυτό δημοσιονομικό όφελος αντιπροσωπεύει το 2,3% του ΑΕΠ.

ΔΗΜΟΣΙΟ ΧΡΕΟΣ

Οι παράγοντες που εγγυώνται την περαιτέρω ταχεία αποκλιμάκωση του δημοσίου χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ είναι δύο: από τη μία πλευρά η επιτυχία της δημοσιονομικής πολιτικής της κυβέρνησης που οδήγησε σε έλλειμμα μικρότερο του 3% με διατηρήσιμο τρόπο ήδη από το 2006, και από την άλλη η δέσμευση για συνέχιση της προσπάθειας δημοσιονομικής εξυγίανσης με πρώτο στόχο το μηδενισμό του ελλείμματος έως το 2010.

Η επιλογή για συνέχιση της επιτυχημένης πολιτικής της ήπιας δημοσιονομικής προσαρμογής, που έχει ήδη αποδώσει καρπούς, σε συνδυασμό με την υλοποίηση της δεύτερης φάσης μεταρρυθμίσεων στην οικονομία στοχεύουν στην οριστική εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών με ταυτόχρονη διατήρηση των υψηλών ρυθμών ανάπτυξης της οικονομίας. Οι παράγοντες αυτοί εξασφαλίζουν τη διαχρονική μείωση του δημοσίου χρέους ως ποσοστό του ΑΕΠ, εξασφαλίζοντας έτσι πόρους για την άσκηση αναπτυξιακής και κοινωνικής πολιτικής.

Προς την κατεύθυνση αυτή, ιδιαίτερα σημαντική είναι και η συμβολή της διαχείρισης του δημοσίου χρέους, μέσω της υλοποίησης μιας άρτια σχεδιασμένης και ταυτόχρονα ευέλικτης πολιτικής, όπως υπαγορεύουν οι τρέχουσες συνθήκες των διεθνών αγορών, με στόχο τη συνεχή βελτίωση του χαρτοφυλακίου από πλευράς κόστους και την προστασία του από τους κινδύνους που απορρέουν από ενδεχόμενη περαιτέρω άνοδο των επιτοκίων.

1. Σύνθεση του δημόσιου χρέους

Το χρέος της κεντρικής και γενικής κυβέρνησης

Το ύψος του χρέους της κεντρικής κυβέρνησης στο τέλος του έτους 2007 εκτιμάται ότι θα ανέλθει στα 237.659 εκατ. ευρώ ή 113,6% του ΑΕΠ, έναντι 226.218 εκατ. ευρώ ή 115,9% του ΑΕΠ το 2006, παρουσιάζοντας περαιτέρω μείωση το 2007 κατά 2,3 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ. Το έτος 2008 το ύψος του χρέους της κεντρικής κυβέρνησης εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στα 245.917 εκατ. ευρώ ή 109,8% του ΑΕΠ, παρουσιάζοντας ακόμα μεγαλύτερη μείωση κατά 3,8 ποσοστιαίες μονάδες έναντι του 2007.

Την πτωτική αυτή τάση ως ποσοστό του ΑΕΠ ακολουθεί και το χρέος της γενικής κυβέρνησης, το οποίο στο τέλος του 2007 εκτιμάται ότι θα ανέλθει στα 213.330 εκατ. ευρώ ή 101,9% του ΑΕΠ, έναντι 204.018 εκατ. ευρώ ή 104,5% του ΑΕΠ το 2006. Το χρέος της γενικής κυβέρνησης του έτους 2008 εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί στα 221.547 εκατ. ευρώ ή 98,9% του ΑΕΠ. Αναμένεται να είναι μειωμένο κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ έναντι του 2007 (πίνακας 5.1) και μικρότερο του 100% του ΑΕΠ για πρώτη φορά μετά το 1992.

Η αύξηση του χρέους της γενικής κυβέρνησης σε απόλυτα ποσά εξακολουθεί να βαίνει φθίνουσα, καταδεικνύοντας την εξασθένιση της δυναμικής του, και οδηγώντας σε ταχύτερη μείωση του λόγου χρέους / ΑΕΠ (9.312 εκατ. ευρώ το 2007 και 8.217 εκατ. ευρώ το έτος 2008).

Πίνακας 5.1 Σύνθεση και εξέλιξη δημόσιου χρέους (σε εκατ. ευρώ)								
	2003	2004	2005	2006	2007*	2008**	Διαφορά 2007-06	Διαφορά 2008-07
				(1)	(2)	(3)	(4)=(2)-(1)	(5)=(3)-(2)
Χρέος σε ευρώ	179.009	198.741	212.669	224.162	235.691	244.361		
Χρέος σε νομίσματα εκτός ζώνης ευρώ	3.382	2.503	2.747	2.056	1.968	1.556		
A. Χρέος κεντρικής κυβέρνησης	182.391	201.244	215.416	226.218	237.659	245.917	11.441	8.258
(ως % του ΑΕΠ)	117,3%	119,5%	119,0%	115,9%	113,6%	109,8%	-2,3%	-3,8%
B. Χρέος ΝΠΔΔ, κέρματα κ.λπ.	986	513	610	731	801	967		
Γ. Χρέος κεντρικής κυβέρνησης κατά ESA (A+B)	183.377	201.757	216.026	226.949	238.460	246.884	11.511	8.424
(ως % του ΑΕΠ)	117,9%	119,8%	119,3%	116,3%	113,9%	110,3%	-2,4%	-3,6%
Δ. Χρέος ΟΤΑ, ΟΚΑ	2.170	2.152	1.946	1.697	1.550	1.700		
E. Ενδοκυβερνητικό χρέος (-)	-17.824	-21.207	-23.306	-24.628	-26.680	-27.037		
ΣΤ. Χρέος γενικής κυβέρνησης (Γ+Δ+E)	167.723	182.702	194.666	204.018	213.330	221.547	9.312	8.217
(ως % του ΑΕΠ)	107,8%	108,5%	107,5%	104,5%	101,9%	98,9%	-2,6%	-3,0%
ΑΕΠ (τρέχουσες τιμές – προ αναθεώρησης)	155.543	168.417	181.088	195.213	209.268	223.917		

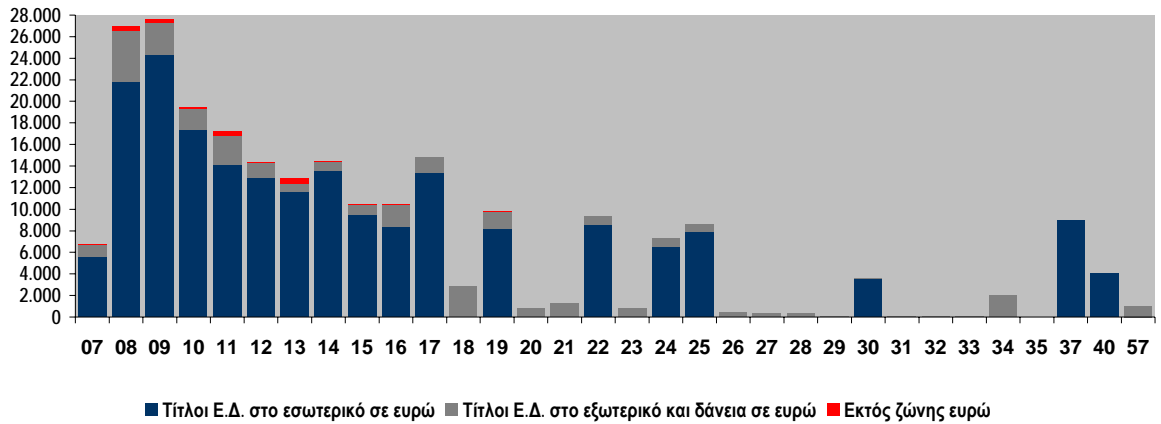
* Εκτιμήσεις

** Προβλέψεις

Δομή και χαρακτηριστικά του χρέους της κεντρικής κυβέρνησης

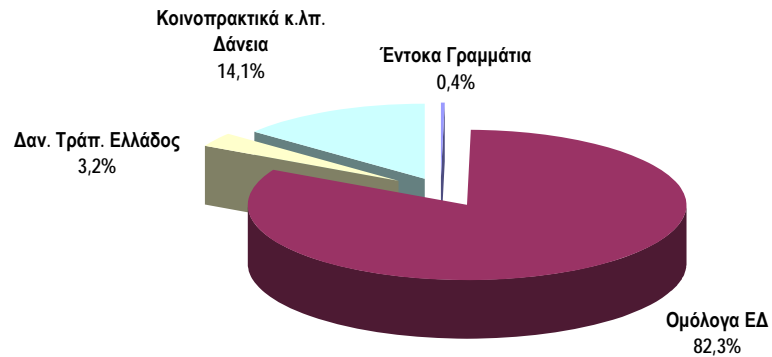
Το χρέος της κεντρικής κυβέρνησης σε ευρώ από το 2004 και μετά προσεγγίζει το 99% του συνολικού χρέους (πίνακας 5.1). Ο χρονικός ορίζοντας των λήξεων του χρέους της κεντρικής κυβέρνησης στις 31/08/2007 εκτεινόταν πλέον μέχρι το έτος 2057 (διάγραμμα 5.1).

Διάγραμμα 5.1 Χρονοδιάγραμμα λήξης χρέους της κεντρικής κυβέρνησης την 31/8/2007

Σύμφωνα με το διάγραμμα 5.2, στις 31/08/2007 τα ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου εξακολουθούσαν να αποτελούν τον κύριο όγκο του χρέους σε ευρώ της κεντρικής κυβέρνησης φθάνοντας το 82,3%.

Διάγραμμα 5.2 Σύνθεση χρέους σε ευρώ της κεντρικής κυβέρνησης την 31/8/2007

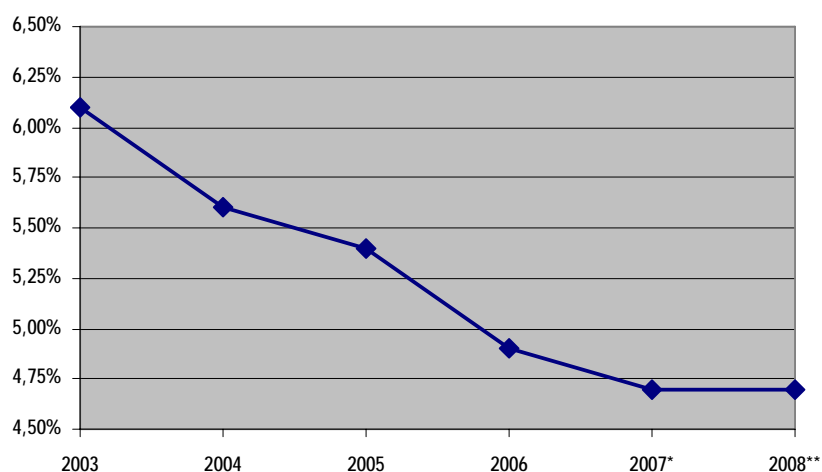
2. Δαπάνες εξυπηρέτησης χρέους

Οι δαπάνες για τόκους του χρέους της κεντρικής κυβέρνησης ως ποσοστό του ΑΕΠ συνεχίζουν την πτωτική τους πορεία από 6,1% το 2003 σε 4,9% το 2006, ενώ για το 2007 εκτιμάται ότι θα φθάσουν στο 4,7%. Για το 2008, οι δαπάνες για τόκους προβλέπεται να διατηρηθούν στα ίδια επίπεδα με το 2007.

Πίνακας 5.2 Ύψος δαπανών για τόκους χρέους κεντρικής κυβέρνησης (ποσά σε εκατ. ευρώ)						
	2003	2004	2005	2006	2007*	2008**
Τόκοι	9.416	9.464	9.774	9.589	9.750	10.500
ως % του ΑΕΠ	6,1%	5,6%	5,4%	4,9%	4,7%	4,7%

* Εκτιμήσεις
** Προβλέψεις

Διάγραμμα 5.3 Ύψος δαπανών για τόκους χρέους κεντρικής κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)

* Εκτιμήσεις
** Προβλέψεις

3. Οι αγορές τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου

Κατά το β' τρίμηνο του 2007 οι τιμές των κρατικών τίτλων στις διεθνείς αγορές κατέγραψαν σημαντικές απώλειες με αποτέλεσμα την αύξηση των αποδόσεών τους. Μετά τα τέλη του Ιουνίου, όμως, οι τάσεις αυτές εν μέρει αναστράφησαν, λόγω της ανησυχίας των επενδυτών ως προς τις εξελίξεις στην αγορά στεγαστικών δανείων στις ΗΠΑ και της στροφής τους στην ασφαλέστερη αγορά των ομολόγων. Ανάλογες ήταν και οι συνθήκες στην εγχώρια αγορά τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου κατά το β' τρίμηνο του 2007, η οποία ακολούθησε τη γενικότερη τάση της διεθνούς και ευρωπαϊκής κεφαλαιαγοράς, και χαρακτηρίζεται από:

- την πτώση των τιμών των ομολόγων σε όλες τις διάρκειες και ιδιαίτερα στις μακροπρόθεσμες εκδόσεις,
- τη μεγάλη αύξηση των αποδόσεων των τίτλων σε όλες τις διάρκειες και τη μείωση της κλίσης της ελληνικής καμπύλης αποδόσεων, καθώς και
- την αύξηση της αξίας των συναλλαγών στην Ηλεκτρονική Δευτερογενή Αγορά Τίτλων (ΗΔΑΤ) σε επίπεδα υψηλότερα του προηγούμενου έτους.

Πρωτογενής αγορά τίτλων

Το δανειακό πρόγραμμα του έτους 2007 εκτελείται ομαλά, έχοντας υλοποιήσει μέχρι 31-8-2007 το μεγαλύτερο μέρος του συνολικού ετήσιου δανεισμού, σύμφωνα πάντα με το χρονοδιάγραμμα αναχρηματοδότησης του χρέους και τις ανάγκες κάλυψης του ταμειακού ελλείμματος.

Το Ελληνικό Δημόσιο προέβη στις ακόλουθες νέες εκδόσεις:

- έκδοση 10ετούς, 15ετούς και 30ετούς ομολόγου αναφοράς, ύψους 5 δισ. ευρώ οι δύο πρώτες και 4 δισ. ευρώ η τελευταία έκδοση, αρχικά με τη μέθοδο της κοινοπραξίας και κατόπιν κατά τη διάρκεια του έτους επανέκδοση των ανωτέρω ομολόγων μέσω δημοπρασιών για περαιτέρω αύξηση της ρευστότητάς τους,
- έκδοση 5ετούς ομολόγου αναφοράς αρχικού ύψους 2,3 δισ. ευρώ, και εντόκων γραμματίων 3, 6 και 12μηνης διάρκειας με τη μέθοδο της δημοπρασίας, καθώς και
- έκδοση νέου τιμαριθμοποιημένου ομολόγου αναφοράς, αρχικού ύψους 3,5 δισ. ευρώ, μέσω κοινοπραξίας, λήξης 25/07/2030.

Για την κάλυψη έκτακτων ταμειακών ανοιγμάτων, μεταξύ των ανωτέρω εκδόσεων, το δανειακό πρόγραμμα υποστηρίχθηκε προσωρινά με βραχυπρόθεσμο δανεισμό, μέσω του υφιστάμενου ευέλικτου προγράμματος βραχυπρόθεσμων τίτλων στην Ευρωαγορά (Euro Commercial Papers).

Η διενέργεια στρατηγικών εκδόσεων με ιδιωτικές τοποθετήσεις κατά το τρέχον έτος ήταν ιδιαίτερα περιορισμένη, λόγω της ανόδου των επιτοκίων και της εν γένει αστάθειας των αγορών. Οι δύο εκδόσεις που υλοποιήθηκαν έγιναν κυρίως για λόγους εκδοτικής στρατηγικής.

Το μέσο σταθμικό επιτόκιο νέου δανεισμού μέχρι 31/08/2007 διαμορφώθηκε στο 4,45%, υψηλότερα του αντίστοιχου επιτοκίου του 2006, λόγω των συνθηκών που διαμορφώθηκαν στις διεθνείς αγορές. Το επίπεδο του επιτοκίου αυτού θεωρείται ιδιαίτερα ικανοποιητικό, λαμβανομένου υπόψη ότι η μέση φυσική διάρκεια του νέου δανεισμού διαμορφώθηκε στα 16,25 έτη.

Στο ίδιο διάστημα, ο μεσοσταθμικός συντελεστής κάλυψης του αρχικά εκδιδόμενου ποσού στις δημοπρασίες τίτλων διαμορφώθηκε στο 3,90, που δείχνει το αμείωτο ενδιαφέρον και τη σταθερή εμπιστοσύνη των επενδυτών για τοποθετήσεις σε τίτλους του Ελληνικού Δημοσίου.

Δευτερογενής αγορά τίτλων

Η μέση μηνιαία αξία των συναλλαγών επί τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου διατηρήθηκε σε υψηλά επίπεδα και, ειδικά κατά το β' τρίμηνο του 2007, ανήλθε στα 58,14 δισ. ευρώ.

Κατά το ίδιο τρίμηνο το 46,1% της συναλλακτικής δραστηριότητας επικεντρώθηκε στους μακροπρόθεσμους τίτλους διάρκειας 10 ετών και άνω, το 37,9% στους μεσοπρόθεσμους τίτλους διάρκειας 5-10 ετών και το 16% στους βραχυπρόθεσμους τίτλους διάρκειας μέχρι 5 ετών.

Η σύνθεση της ομάδας των βασικών διαπραγματευτών αγοράς κατά το τρέχον έτος παρέμεινε αμετάβλητη, αποτελούμενη από 5 ελληνικά και 17 διεθνή πιστωτικά ιδρύματα. Τα 16 από τα διεθνή συμμετέχουν στην ΗΔΑΤ από την έδρα τους στο εξωτερικό.

4. Βασικές κατευθύνσεις δανεισμού και διαχειριστικών στόχων για το 2008

Ο σχεδιασμός του δανειακού προγράμματος του Ελληνικού Δημοσίου εξαρτάται κυρίως από τη διαμόρφωση του πρωτογενούς αποτελέσματος του προϋπολογισμού και τις ανάγκες αναχρηματοδότησης του χρέους κατά τη διάρκεια του έτους.

Κατά το έτος 2008 θα συνεχιστεί η ίδια στρατηγική με:

- εκδόσεις ομολόγων αναφοράς διάρκειας 3, 5, 10 και 15 ετών, καθώς και εντόκων γραμματίων,
- επανέκδοση του τιμαριθμοποιημένου ομολόγου αναφοράς, που λήγει τον Ιούλιο 2030,
- επανεκδόσεις μακροχρόνιων ομολόγων διάρκειας μεγαλύτερης των 30 ετών, εφόσον οι συνθήκες της αγοράς το επιτρέψουν, με στόχο τη δημιουργία ακόμα μεγαλύτερου βάθους στα μακρινά σημεία της ελληνικής καμπύλης απόδοσης, καθώς και με
- στρατηγικές εκδόσεις σε ευρώ, ή και σε άλλα νομίσματα, με την μορφή ιδιωτικών τοποθετήσεων, με σκοπό την εκμετάλλευση ενδεχόμενων παροδικών ευκαιριών για χαμηλότερο κόστος δανεισμού.

Η πολιτική διαχείρισης του χρέους για το 2008, η οποία στοχεύει στην περαιτέρω εξοικονόμηση δαπανών για τόκους και στη μείωση του επιτοκιακού κινδύνου, βασίζεται στις ίδιες με το 2007 παραμέτρους, όπως:

- το μέγιστο ποσοστό χρέους που αναχρηματοδοτείται ή ανατιμολογείται μέσα στους επόμενους 12 μήνες να μην ξεπερνά το 35% του συνολικού χαρτοφυλακίου,
- το ποσοστό λήξης χρέους για το διάστημα των επόμενων 5 ετών να μην ξεπερνά το 55% του συνολικού χαρτοφυλακίου χρέους, καθώς και
- η σχέση χρέους σταθερού - κυμαινόμενου επιτοκίου να διατηρηθεί στην περιοχή του 80%-20%, ενώ η χρηματοοικονομική διάρκεια να κυμαίνεται στο εύρος των 4,30 - 4,50 ετών.